

ANUL I.

IANUARIE, FEBRUARIE, MARTIE 1934

No. 1-2-3

LUCEAFĂRUL

**REVISTĂ PENTRU PROPĂȘIRE
CULTURALĂ ȘI ARMONIE SOCIALĂ**

**APARE SUB AUSPICIILE ASOCIAȚIEI
ÎNVĂȚĂTORILOR DIN JUDEȚUL SIBIU**

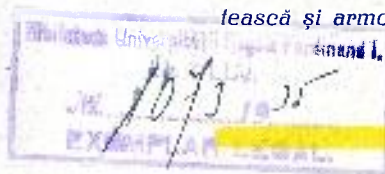
REDACTOR: IOAN N. CIOLAN

„LUCEAFĂRULUI“ care a apus:

„Scânteerea ta de odinioară, a mângâiat sufletele,
le-a oțelit în lupta pentru redeșteptarea națională
și a pregătit calea biruinței finale.

Azi ai răsărit din nou, ca să luminezi mai departe
calea consolidării naționale, prin unificare sufle-
tească și armonie socială“.

I. N. C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA SIBIU STRADA HONTERUS No. 6

LUCEAFĂRUL

Cuvânt înainte.

Incă o revistă în plus, peste noianul de periodice, cari au inundat viața culturală a poporului nostru, în ciuda tuturor intemperiilor cauzate de criza economică ce stăpânește azi gândurile tuturor.

Este un contrast izbitor între manifestările culturale tot mai frecvente și stările economice existente. Oamenii de știință ai vremilor de azi, sociologii emeriți și chiar cugetătorii de rând, sunt unanimi în a recunoaște că substratul crizei economice este de natură spirituală, este propriu zis o eclipsă de moralitate în toate domeniile vieții.

Toate națiunile și deci omenirea întreagă, s'au asvârlit cu hotărâre în lupta pentru triumful ideii morale. Evenimentele petrecute în ultimul deceniu în viața națiunilor de pe continentul nostru, mărturisesc cu prisosință că, în adâncurile sufletului național există destulă vigoare și forță vitală, care să opună rezistență crizelor ce-l bântuie.

Așa precum în largul oceanului, ale cărui valuri furtunoase, frământă suprafața sa, din adâncuri și înfrântând cu tărie rezistența acestora, apare câte o insulă ce va fi liman de scăpare celor amenințați de pieire, tot astfel, din adâncuri nebănuite, în viața națiunilor, răsar acele energii creatoare și dătătoare de suflu nou, cari regenerează și consolidează existența lor.

Aceasta poate fi singura explicație a contrastului de care aminteam mai sus. Cu cât primejdia se ridică și este mai amenințătoare, cu atât mai mult forța de reacțiune este mai puternică.

În fața stărilor de lucruri de azi, cari subminează viața sub toate formele, constatăm cu regret, că suntem cuprinși de o apatie a faptelor.

Toți vedem necesitatea imperioasă a trecerii imediate dela vorbăria sterilă și dăunătoare, la înfăptuirile rezezi pentru consolidare. În fața acestui adevăr, devenit banal prin parafrază, se ridică mustrătoare, realitatea crudă, care se rezumă în aceea, că fiecare din noi cerem fapte și iar fapte, dela alții, fără ca să dovedim înșine că suntem cu

adevărat oameni de fapte cari să onoreze și să înalțe. Așteptăm fiecare ca să înceapă cel de alături. În această mentalitate rezidă și ideea dictaturilor de unul singur, atât de la modă azi.

Diagnoza vremilor ce trăim poate fi aceasta: Vorbim extraordinar de mult; scriem destul de mult; făptuim foarte puțin.

Revista de față, apare cu scopul ca să contribuie în limita puterilor ei la triumful faptei, al acelei fapte care înalță și consolidează.

Cititorii cărora se adresează, sunt forțele vii de susținere și întărire a națiunii.

*Acestora și tuturor acelora ce se vor alătura lor, în lupta de redresare morală și națională, **Luceafărul** ce răsare azi, va căuta să le lumineze calea faptelor pe cari ritmul timpului le cere imperios cu un ceas mai de vreme.*

În coloanele sale, locul cel dintâi îl vor ocupa îndemnurile la muncă constructivă prin fapte săvârșite, înfățișate aci prin slovă.

Tot ceace închide în sine viața satului, privită din toate punctele de vedere, va fi evidențiat aci spre cunoaștere și valorificare.

Pentru desăvârșita izbândă a scopului ce urmărim, pe lângă principiile de bază ce le-am enunțat mai sus, vom căuta să dăm pe cât va fi posibil elemente de cultură generală și mai ales profesională, lăsând să se manifeste sub toate formele talentele tinere și înțelepciunea celor cu experiență.

Secretul victoriei stă însă în armonia dintre factorii firești de conducere ai satului.

***Luceafărul** va căuta să-i lumineze deoptrivă pe toți, îndemnându-i la muncă productivă și armonică, peste orice patimi și pasiuni, ținându-le treaz în suflete: dictonul: „O națiune piere prin conducătorii ei și se înalță și prosperează prin munca și dovata-mentul lor“.*

*Cu aceste gânduri, **Luceafărul** răsare azi de după colina vremilor trecute, pline de fapte mărețe și de eroism, pentru a ridica iarăși stindardul faptelor străbune.*

Cu Dumnezeu înainte!

I. N. Ciolan.

O amintire despre I. G. Duca.

Au trecut mulți ani de-atunci! Eram elev într'o școală normală, una din puținele școli normale bine conduse și bine organizate pe acele vremuri. Și cu toată vrednicia directorului iubit și venerat, care știuse a face din școala ce i se încredințase și din curtea, altădată plină de buruieni, un adevărat raiu, totuși mai erau încă multe de îndreptat.

Par'că a fost ieri. Mă văd într'o sală de clasă mare, cea mai mare din toată școala, împreună cu cei 74 colegi ai mei, adunați din multe colțuri ale României mici de atunci, mișcând mereu picioarele aproape înghețate pe betonul rece al pardoselii, pe care stăteam, atât în orele de clasă, cât și în orele lungi de meditație.

Multe rapoarte făcuse directorul nostru pentru a obține fondurile necesare schimbării betonului cu scândură, dar zadarnic. Cine să se ocupe de necazurile mărunte ale unei școli

normale? Și vremea își urma cursul ei iar, în picioarele fragede ale celor 75 de elevi, reumatismul își urma opera distrugătoare. Dar într'o zi de iarnă, o veste neașteptată veni să ne turbure viața liniștită. Sosise noul ministru al școlilor în inspecție inopinantă. Nici nu-și luase bine postul în primire și descălecuse pe meleagurile noastre. Cu inima cât un purice, cu ochii țintă la ușa așteptam clipa când va apare șeful su-

prem. Deodată se deschide ușa și în cadrul ei apare un om tânăr, cu trupul svelt, cu fața zâmbitoare, cu ochii vii și cercetători din dosul ochelarilor. Ne-am ridicat ca mânați de un resort și așteptam în tăcere. Dintr'o privire cuprinse clasa întreagă, apoi se întoarse cercetător și muștrător în același timp spre directorul ce îl urma. Au urmat

câteva întrebări și răspunsuri în șoaptă pe care atunci nu le-am înțeles, apoi un ordin scurt și hotărât secretarului.

A venit printre bănci întrebându-ne părințește câte ceva, apoi a plecat cu aceiași pași ușori, dar siguri cu cari intrase.

Peste 3 zile ne mutam în altă clasă pentru ca tâmplarul să schimbe în grabă pardoseala de beton cu alta de scânduri.

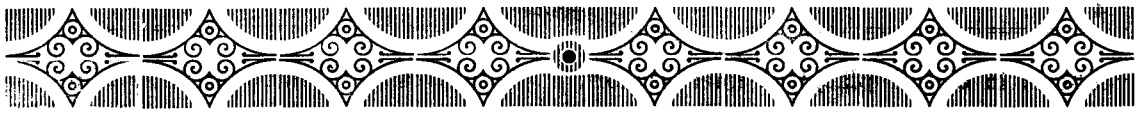
Așa l-am cunoscut pe I. G. Duca. Om de fapte, hotărât în acțiuni și plin de dorința sinceră a ridicării neamu-

lui. Figura lui plăcută, ochii cercetători cari pătrundeau într'o clipită în orice colț, vorba dulce cu care știa să dea îndemnuri părințești impuneau respect și nu cred că vreunul din cei ce l-au cunoscut ar putea să-l uite vre-odată. Va rămâne în amintirea tuturor ca exemplu de muncă pricepută și cinstită.

Fie-i țărana ușoară!

P. Apolzan.

Rostul Societăților culturale în raport cu Școala.

La adunarea generală a „Astrei” dela Caransebeș, M. S. Regele Carol II, în discursul Său a caracterizat rostul societăților culturale în raport cu școala prin următoarele cuvinte: „*Acolo unde nu poate pătrunde școala să pătrundă asociațiile culturale. Chiar în timpuri normale rolul lor (al asociațiilor culturale) nu este să învețe buchile pe copii, ci să completeze rolul școlii în viața de Stat și de toate zilele, să aducă școala în viața cotidiană a mulțimei*”.

Ca un mare înțelegător al vremurilor actuale democratice, M. S. Regele a ținut să afirme că astăzi când fiecare individ are partea sa de suveranitate și de responsabilitate în mersul afacerilor statului, când fiecare se crede îndreptățit să-și croiască singur drumul spre propășire, societățile culturale pe lângă concepțiile național-biologice, urmează să îndrumeze copiii, adolescenții, tinerii și adulții pe calea bună a îndatoririlor și drepturilor venite de pe urma acestor principii democratice.

Conform îndemnului Regesc trebuie deci ca Societățile culturale să-și extindă activitatea nu numai la cei mai vârstnici ce au de satisfăcut numeroase obligațiuni familiare, sociale și cetățenești, dar, prin complectarea cunoștințelor sociale prin educația civică și morală, să pregătească pe cei mai tineri (asupra cărora este îndreptată în ultimul timp toată atenția conducătorilor culturali) înlesnindu-le o adaptație cât mai bună la viața familiară, socială și națională de stat.

Credem că acest punct din programul societăților culturale este cu atât mai mult de luat în considerare, cu cât educația morală și civică înscrise în programele unor școli par să fie insuficiente și greu de executat.

Dificultatea execuției provine pe de o parte prin faptul că ele nu se pot învăța așa precum se învață gramatica sau geografia,

iar pe de alta că învățăturile civice și morale cer pentru educatorii oficiali timp de reflecțiune, perseverență și anumite spontaneități sufletești.

Știm că educația civică care prepară tânărul la viața cetățenească cuprinde anumite noțiuni și fapte.

Dar toate aceste nomenclaturi rămân searbăde, nerodnice și fără efect asupra vieții tânărului ascultător, cât timp nu se va pune suflet în expunerea lor, cât timp nu se va căuta ca odată cu aducerea la cunoștință a acelor ce posedă țara noastră (frumuseți naturale, bogății, așezăminte politice, juridice, administrative, etc.) să se aducă și iubirea pentru ele, punând în locul criticilor și relexelor aprecieri, meritul, recunoștința și admirația pentru acei ce le-au apărât, pentru acei ce le-au organizat sau au contribuit la dezvoltarea lor și cât timp nu se va evidenția odată cu liberalismul legilor și regulamentelor, utilitatea și folosul lor, etc.

Educația morală o găsim deasemenea în toate cărțile clasice, în toate istoriile, în toate bunele publicații puse în mâna ascultătorului. Părinții ca și educatorii oficiali nu fac decât să propovăduiască această morală. Se impune însă nevoia de a o exprima în formule scurte, clare, juste prin numeroase exemple grăitoare, care să-i arate importanța, întinderea și urmările.

Prin lipsă de timp se pare că educatorul oficial și deci învățătorul, profesorul nu poate să-și adune cum trebuie comorile de impresiuni, de reflexiuni și experiențe pentru aceste părți de educație (civică și morală).

Lecciónile de morală și poate și cele de educație civică predate în cadrul rigid al programului școlar și fără însuflețirea ascultătorului, devin corvezi grele și plicticoase, atât pentru educatorii oficiali, cât și pentru educați. Spuse însă de aceiași educatori (învățător, profesor, etc.) sau de propagandiști

neoficiali în cadrul plăcut al unei șezători, al unei serbări, etc. capătă un înțeles deosebit și aduc hotăriri de executare practică.

Neștiutorii de carte pot profita cel mai mult de pe urma acestor învățături date sub efigia societăților culturale. Cător apoi din acei ce au căpătat cunoștințe în școli și le-au uitat (odată cu intrarea lor în arena socială și de luptă pentru traiu) nu le-ar folosi improspătarea?

Trebue să recunoaștem că reinstrucția, reeducarea cu lămurirea problemelor național-biologice, sociale și politice nu este posibilă să se facă demn și merituos astăzi decât numai prin aceste societăți culturale.

Este drept că educația fizică care încă intră în cadrul unor societăți culturale (precum sunt „Șoimii” dela „Astra”, pe lângă dezvoltarea armonică a corpului, ajută și pe cea sufletească, întărind spiritul de ordine, de disciplină, de supunere al tinerimei noastre.

Această educație rămâne însă ca un bun adjutant al educației psihice.

Continuarea educației fizice și sufletești ca și reeducația se impun însă nu numai prin cerințele progresului și civilizației dar și prin legile fiziologice.

Știm în adevăr că o viață omenească (exceptând boalele incidentale) nu se taie brusc, dar prin o degradare a energilor producătoare de manifestări vitale, prin o degradare a celulelor, țesuturilor, organelor, etc., care ne mai funcționând cum trebuie se uzează se atrofiază.

Orice forță care poate aduce echilibru între ceiace un organ primește și ceea ce el dă, prelungeste termenul de uzare, de degradare.

Ori o educație continuă cât și o reeducație fizică și sufletească menținând echilibrul în organism, țin tinere corpul și mintea și prelungesc acestui organism termenul de scadență al bătrâneții și morței.

În programul de lucru al Societăților culturale și la „Astra” în special s'a ținut și se ține compt de sugestiile M. S. Regelui.

Dar acei ce execută acest program de lucru al „Astrei”, acei ce aduc o contribuție importantă în realizarea scopului ei, trebue să recunoaștem că sunt tot învățătorii.

Meritul lor este cu atât mai mare cu cât această activitate extrașcolară (sub efigia „Astrei”) este depusă în împrejurări destul de critice și grele.

Nu se neagă de nimeni faptul că: învățătorul nostru de astăzi este omul care trebue să știe mult mai mult de cât poate învăța pe alți; că învățătura ce o predă, pentru ca să poată desvolta la copii interesul și gustul, impune multă inteligență, sentiment, răbdare și voință.

Dacă luăm în vedere apoi faptul că acești învățători trăesc în mediuri inferioare instrucției și educației lor, că au o situație materială destul de precară, că trebue să se gândească mai mult la îndatoriri și mai puțin la drepturi, că trebue să dea pretutindeni sfaturi și să fie veșnic exemple demne de imitat, înțelegem de ce activitatea lor școlară și mai ales cea extrașcolară îi ridică în ochii tuturor și mai ales a acelor ce cunosc la noi neajunsurile învățământului și ale apostolatului cultural.

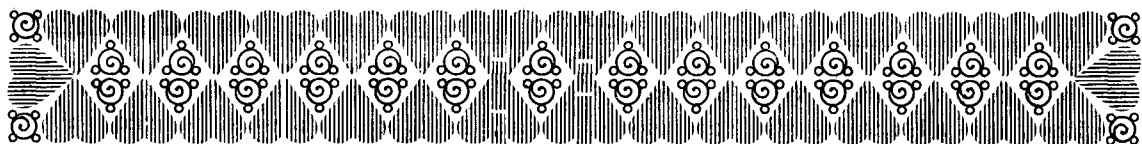
Rezervându-mi dreptul a reveni în numerele viitoare ale revistei, cu articole care privesc de aproape școala primară, țin ca la apariția acestui prim număr să exprim învățătorimei, din partea „Astrei” toată mulțumirea și recunoștința ei.

Păstrez convingerea că prin activitatea viitoare (sub auspiciile „Astrei”), această învățătorime va ști să se mențină pe piedestalul pe care o înalță învățătura, munca și jertfa ei.

Dr. G. Preda,

vicepreședinte al „Astrei”.

Școala primară

in lumina nouilor principii din pedagogia modernă.

- I. Aspectele crizei în viața socială actuală.
- II. Directive noi în educație.
- III. Psihologia diferențială și pedagogia experimentală.
- IV. Indrumarea educativă a tineretului.
- V. Selecționarea profesională.
- VI. Școala și viața.

I.

Imprejurările grele prin care trece omenirea azi, dovedesc că indivizii, cari lucrează în diferitele domenii de activitate, nu sunt la înălțimea chemării lor.

Oamenii de stat, copleșiți de problemele economico-financiare și social-morale, se arată dezorientați, asemeni căpitanului de vapor care și-a pierdut cârma în mijlocul furtunii. Toate frământările și svârcolirile ce ținesc la înlăturarea crizei par zadarnice. Ne afundăm tot mai mult în întuneric, iar zorile dătoare de speranță sunt departe de a se ivi. Omul s'a folosit de toate puterile sale spirituale și fizice ca să-și aservească forțele naturii în scopul ușurării și îmbunătățirii vieții.

Uitând că e un biet muritor, un vierme în fața imensității naturii, pornit pe calea născocirilor, se crede un zeu atotputernic, când iață, tocmai forțele pe care încearcă să le înlănțuiască, de care se servește pentru împlinirea scopurilor sale, se întorc împotriva lui răzbunătoare, dovedindu-i că orice realizare tehnică este o armă cu două tăișuri, că născocirile oamenilor de știință pot ușura viața, dar pot și distruge într'o clipă realizările unor secole de muncă. Depinde de structura sufletească a conducătorilor, de îndrumarea și de forța morală a indivizilor, ca o realizare tehnică să aducă ușurarea și îmbunătățirea vieții sau alinarea suferințelor sau să producă pagube și mizerie. Icoana războiului trecut este prea vie încă în sufletele tuturor pentru ca să mai rămâie vreo îndoială în această privință. Acelaș grozav

războiu a mai arătat că forța bazată pe tehnică are trebuință de forța morală bazată pe dreptate și adevăr ca să ducă la victorie. Germania, care se pregătise ani de zile pentru războiul, care credea că îi va asigura stăpânirea lumii, folosindu-se de cele mai perfecționate și mai grozave arme, a trebuit să se închine în fața dreptului și forței morale care au ridicat în fața agresorului puternic popoarele cele mai felurite. Ororile războiului și încordarea sufletească au produs un dezechilibru ale cărui urmări s'au dovedit a fi greu de lecuit. Odată întorși la vetrele lor, cei cari au văzut moartea cu ochii nu se mai pot adapta vieții de muncă stăruitoare și modestă. Stăpâniți de teamă și neliniște, indemnăți de dorința de a se lua la întrecere cu cei pentru care războiul a fost o afacere comercială și un mijloc de îmbogățire, oamenii se aruncă în lupta pentru asigurarea unei vieți, sau chiar numai a unor clipe de plăceri. Jațul și desmățul domnește peste tot. Instinctele animalice s'au revărsat asemeni puhoiului de apă ce a sfărâmat digul de apărare.

Lipsiți de scrupul, samsarii afacerilor veroase, cumpărătorii de conștiințe s'au introdus în toate ramurile de activitate dezorganizând viața socială, aducând disprețul pentru muncă și datorie, înlăturând scara ierarhiei întemeiată pe pricepere și înlocuind-o cu aceea a bunului plac. De ce ne-am mira¹ deci că nu izbutim să ieșim de-asupra necazului atâta vreme cât această horă a ielelor nu încetează ?

Și totuși trebuie să căutăm o scăpare, o ieșire din această situație primejdioasă. Acesta e strigătul desnădăjduit al tuturor. De sigur scăparea trebuie căutată, dar nu în afără de noi, ci în noi înșine. Să ne scuturăm cu tărie de toate dorințele bolnăvicioase, să punem

frâu instinctelor, să încercăm a imprima un alt ritm vieții, alt scop tendințelor noastre, intrând pe făgașul cel adevărat al muncii constructive în toate domeniile și mai ales în cel educativ. Să deschidem larg ușile și să lăsăm să intre cât mai mult aier curat în sufletele noastre, cât mai mult soare pentru a alunga tot ceea ce este rău și nefolositor punând frâu vieții animalice și să asigurăm o nouă viață, o viață sănătoasă și morală atât pentru noi cei de astăzi, cât mai ales pentru generațiile de mâine.

Fortificarea morală a vieții sociale este singurul mijloc pentru a căpăta rezistența trebuincioasă spre a lupta cu succes pentru înlăturarea crizei. Rolul educației a fost totdeauna precumpănitor în remedierea societății și se cuvine să așteptăm și astăzi tot dela dânsa îndreptarea.

II.

Pentru a înțelege și mai bine rolul educației în lupta pentru îndreptarea crizei actuale, este necesar a căuta să privim funcția educației în lumina ultimilor cercetări din domeniul pedagogiei moderne, spre a vedea cari sunt directivele pe cari trebuie să le urmeze educația pentru a corespunde constatărilor ce se desprind din cercetările făcute.

Încercând să împace pe individ cu societatea, să-l pună în slujba intereselor generale, păstrându-și totuși individualitatea pentru a putea rămâne o forță creatoare de valori culturale, cari să se încadreze în patrimoniul social, care este cu atât mai bogat, cu cât mai variate sunt formele care îl compun, educația urmărește dezvoltarea armonică și completă a tinerilor ținând seama de două realități indiscutabile: individualitatea înăscută a copilului, dela care pornește educatorul în opera de formare și viața socială pentru care trebuie să pregătească pe cel ce i s'a încredințat. În locul individului tip, asemănător cu toți ceilalți oameni, căruia îi poți impune orice dorințe, dela care poți cere să urmeze cu sfințenie legi și directive impuse din afară în mod uniform pentru sute și chiar mii de indivizi, fără a pleca urechea pentru a auzi cum se frământă tumultos

într'ânsul dorințe și sentimente, cari până acum ne-au rămas străine, educatorii au înțeles că au în față atâtea individualități câți indivizi, cari adeseori se aseamănă numai prin chipul lor omenesc și că înainte de a începe opera educativă trebuie să cerceteze cu atențiune terenul pe care va clădi, adică individualitatea fiecărui Copil, pentru a căuta apoi căile cele mai potrivite pentru îndrumarea acestei individualități spre dezvoltarea naturală.

III.

Într'adevăr dezvoltarea nebanuită luată în ultima vreme de psihologia infantilă și diferențială, precum și de pedagogia experimentală au indicat pedagogiei noi directive.

Cercetările stăruitoare în acest domeniu, au dovedit că întemeindu-se pe principiile pedagogiei generale, educația pornise dela început pe un drum greșit. Copilul, departe de a fi un adult în miniatură sau un adult incomplet dezvoltat, este un organism psihofizic, cu o dezvoltare completă pentru fiecare vârstă, cu dorințe și tendințe cari corespund vârstei respective, de unde și necesitatea de a cunoaște acele cerințe organice și a căuta mijloacele cele mai nimerite pentru satisfacerea lor. Mai mult încă, dezvoltarea copilului urmează o cale evolutivă proprie și naturală, iar rostul educației este tocmai acela de a cunoaște atât predispozițiile fiecărui individ, cât și această evoluție naturală pentru a putea să pregătească împrejurările externe și interne cele mai favorabile înlăturând tot ceea ce ar putea împiedica dezvoltarea aceasta organică și naturală.

IV.

Educatorul trebuie să fie deci un psiholog cu mult bun simț, un maestru și un artist, preot și învățător, dar mai presus de toate un om cu multă dragoste de misiunea sa. Cunoscând pe fiecare copil în parte, cu tendințele și dorințele lui să nu uite nici un moment că dezvoltarea acestuia trebuie să fie un drum natural pe care dânsul îl netezește, îl plivește, la nevoie îl stropește pentru a ușura călătoria, dar nu are dreptul nici să-l

fixeze, nici să-l schimbe, ci poate cel mult stimula pe călătorul obosit sau nehotărît, pentru a ajunge cât mai departe pe calea pornită și pentru a deveni cât mai folositor semenilor săi. Rolul cel mai greu dar și mai important revine fără îndoială școlii primare, care este chemată să îndrumeze primii pași ai mlădițelor ce-i sunt încredințate, să le pornească pe drumul cel spinos poate, dar drept și sigur al muncii stăruitoare pentru înarmarea cu valorile morale trebuincioase în lupta vieții. Prin această școală trec toți copiii fără alegere, rostul ei fiind de a căuta să-i aleagă după diferențele individuale și să îndrumeze dezvoltarea fiecăruia pe drumul ce i se potrivește mai bine și cât mai aproape de idealul ce corespunde sufletului său. Iată de ce este necesar ca fiecare învățător să cunoască cele mai bune mijloace pentru cunoașterea individualității, despre cari vom vorbi mai pe larg într'un număr viitor, căci numai cunoscând la perfecție terenul pe care va clădi, arhitectul se poate gândi și la materialul și la mijloacele de clădit, spre a nu da la sfârșit o clădire mulțumitoare din toate punctele de vedere.

V.

După ce am arătat că rolul școlii primare este numai un rol de sesizare și apoi de îndrumare a predispozițiilor sufletești ale copiilor, credem necesar a arăta că prin buna îndrumare a acestor predispoziții se poate ajunge la formarea unor personalități, cari așezate fiecare la locul ce corespunde puterilor și pregătirii ce au primit să devină adevărate forțe creatoare de valori. Școlile superioare școlii primare și societatea, vor continua, pe pedestalul așezat de aceasta, să lucreze la desăvârșirea sufletească a omului, iar ca ultim mijloc pentru a asigura societății oamenii de cari are nevoie, specializații pe ramuri de activitate, trebuie să se treacă la înființarea birourilor de selecționare pe baza aptitudinilor, în raport cu cerințele locului pe care îl va ocupa fiecare individ. Noi Românii, poate mai mult ca alte neamuri, întemeiați pe ascuțimea minții și spiritul de inițiativă care au con-

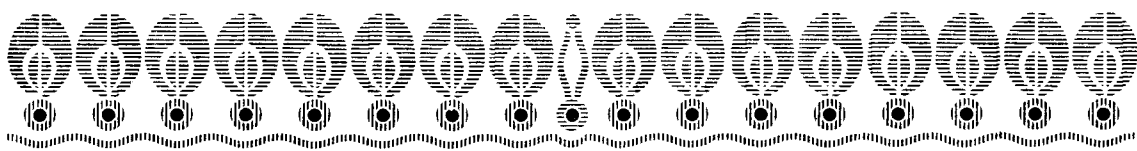
tribuit să avem oarecare succese în toate ocupațiunile, fără alegere și pregătire specială, am ajuns la credința că este destul să îți se încredințeze un post de răspundere pentru a fi vrednic de el. S'a ajuns astfel la situații destul de paradoxale a avea societăți comerciale conduse de medici și de preoți, avocați impiegați de mișcare, învățători portari sau mai știu eu ce și ne mai mirăm că treburile țării merg prost. A sosit vremea când trebuie să înțelegem că fiecăruia i se potrivește o anumită ramură de muncă, fiecare poate urca pe scara ierarhiei sociale numai până la un anumit grad, fiecare trebuie să se pregătească temeinic pentru ocupația ce i se potrivește, spre a fi vrednic de locul ce ocupă în viața socială și a putea să producă mult și bun pentru societatea al cărui membru este și față de care are atâtea obligații.

VI.

În cadrul acestor lumini vom înțelege și mai bine care trebuie să fie rostul școlii primare în educație și care este rolul învățătorului. Privind învățământul tot mai mult prin funcția sa educativă, iar pe învățător în rolul de maestru priceput și atașat misiunii sfinte ce i s'a încredințat, stimulând neincetat forțele latente ale copiilor pentru a le ușura transformarea în forțe active, va trebui să luptăm cu eroism pentru împlinirea acestui ideal. Se cere mult suflet, foarte mult devotament pentru a găsi drumul cel adevărat pe care ar trebui să meargă fiecare învățător, dar și mai multă energie pentru a merge pe el până la sfârșit, făcând din școală viață, viață pregătitoare de energii active și pricepute de care are nevoie acum, mai mult ca oricând, neamul nostru.

Când fiecare învățător va fi un erou în cercul său de activitate, când fiecare dintre elevii săi, sau măcar marea lor majoritate, se vor resimți de acest eroism, vom putea spune că într'adevăr școala primară și-a ajuns scopul, și-a împlinit menirea, iar învățătorul este cu adevărat apostolul de care neamul nostru are trebuință în aceste zile de grea cumpănă.

P. Apolzan.

Contribuția învățătorilor la ridicarea vieții culturale și economice a satelor.

Mare și înălțătoare este sarcina ce s'a incredințat învățătorilor noștri. Acolo unde astăzi domnește întunericul, ei sunt chemați s'aducă lumină și viață nouă. În locul sărăciei ce s'a încuibat cu atâta îndârjire în coliba săteanului, ei trebuie să statornicească bunul trai și siguranța zilei de mâine. Din niște oameni amărâți de năcazuri și lipsiți de îndrumare, ei sunt datori să facă cetățeni folositori patriei și neamului românesc.

Pentru-ca învățătorul să-și poată îndeplini cu cea mai mare sfintenție datoria sa de adevărat luminător al poporului se cade ca și școlile normale să-l pregătească de așa încât nici o jertfă să nu i se pară prea grea și nimic să nu-l poată împiedeca dela drumul cel bun și drept.

Nu este suficient cu ceace lucrăm în școală, ci trebuie să dezvoltăm și o însemnată activitate extrașcolară. Mai ales astăzi, învățătorul trebuie să sprijine toate întreprinderile pe cari le-ar crede de bune și folositoare la înaintarea comunei unde funcționează. Învățătorul va căuta să scoată pe oameni dela orice strâmtoare, el trebuie să fie ca un lucefăr neadormit, ca o făclie, care mistuindu-se pe sine luminează pe alții.

Învățătorii vor trebui să stea la culmea chemării lor contribuind la purificarea și consolidarea vieții de stat, pentru-ca nu cumva poporul nostru să cadă în ispita în care au căzut și popoarele altor țări. Dela învățător se cere, ca să rezolve o mulțime de probleme, cari se referă la educație socială și economică a țaranului nostru. Starea culturală a poporului este în strânsă legătură cu starea economică. Așa de pildă, s'a observat, că în satele unde bântue sărăcia părinții nu-și dau bucurosi copiii la școală, iar acolo unde starea economică este în floare acolo părinții își trimit bucurosi copiii la

școală. Este deci evident, că pe când lumina contribuie la propășirea unui popor în acelaș timp o stare economică rea este o piedică serioasă la răspândirea luminei. Acestea stau într'o strânsă legătură cu activitatea extrașcolară pe care o dezvoltă învățătorii. Învățătorul trebuie să fie tuturor de toate. În școală să fie părinte, luminător al ființelor incredințate lui spre a le forma sufletul. Afară de școală să fie slătuitor tuturor în toate. Deaceea învățătorul trebuie să fie bine orientat în toate ramurile de știință, așa, că în orice daraveli, il va căuta poporul, să-l găsească bine informat.

Activitatea aextrașcolară îmbrățișând toate terenurile de muncă, de manifestare culturală și economică a țaranului este atât de vastă, încât ca să poată fi condusă cu pricepere și mai ales cu rezultat se cere, ca învățătorii să fie pregătiți în școlile normale pentru acest scop. Este regretabil, că școlile noastre normale rămân mai mult pe terenul teoriei și nu pregătesc în deajuns pe viitorii învățători pentru rolul social ce-i așteaptă. Totuși, dacă învățătorul pe lângă cunoștințele câștigate în școala normală ar mai adăuga și altele nouă, sporind în felul acesta capitalul intelectual ar putea să aducă servicii enorme poporului.

În satele noastre stăm foarte rău cu igiena. Iată un teren larg, unde învățătorii pot să-și valideze rolul social. Țăranul se crede tare și rezistent, în schimb câți nu trec la cele eterne înainte de vreme. Hrana slabă, locuințele scunde și umede, neaerisite și fără soare și câte alte neajunsuri și mizerii, cari sunt o nenorocire pentru satele noastre și pentru cari învățătorul va trebui să lupte din toate puterile. Învățătorul va ține conferințe poporului în cari îi va vorbi asupra necurăteniei, a aerului stricat, a bău-

turilor, a boalelor care îi nimicesc, despre locuințele uscate, aerisirea lor, despre sănătatea lor și a copilașilor lor. Li se va arăta, că sănătatea este cea mai scumpă moștenire pe care o poate lăsa un părinte copilului său. Să-i îndrumăm a merge la medici și nu la vrăjitoare. În satele noastre descântecile și leacurile băbești au aceiaș căutare astăzi, ca și acum o sută de ani. O altă pacoste, care bântue satele noastre și în contra căreia va trebui să luptăm cu toate armele posibile este „alcoolismul”. Sunt ținuturi românești întregi, unde patima beției bântue cu o furie nemaipomenită. Satele locuite de astfel de bătăuți de Dumnezeu, dăruite de Cel de Sus cu toate bogățiile, de unde ar scoate adevărate comori, dar ce folos, că acestea sunt în mâna acestora, cari nu mai cunosc rușinea nici față de Dumnezeu nici față de oameni. Câte rele nu rezultă pe urma consumării acestor otrăvuri, cari din punct de vedere moral și igienic sunt dezastruoase. Suntem în ceasul al 11-lea și e momentul, ca să ne unim toate puterile, pentru a împiedeca prăbușirea neamului nostru în prăpastia sigură.

Pentru a înălța economicște soarta țaranului tot învățătorului îi revine, ca să înființeze orice tovărășie, care ar putea fi de folos poporului. Așa d. e. vor înființa bănci populare pentru a putea scăpa pe țărani de cămătari, precum și de băncile cari nu mai știu ce interese să rupă de pe spinarea bietului econom, vor pune bază diferitelor cooperative, sătești sau forestiere, pentru ca banul să nu mai intre în punga străinului, care sugă vlagă țării. Se vor forma societăți pentru cumpărarea de moșii și mașini agricole, cari să ușureze munca cu brațele, pentru stârpirea beției și a altor patimi, societăți pentru vinderea grânelor, a vitelor, a poamelor, a laptelui, asigurarea vitelor etc. Având în vedere, că învățătorul lucrează mai mult între cei patru pereți va pune bază negreșit unei cooperative școlare, pentru a obișnui pe viitorii cetățeni încă de pe băncile școlii cu cruțarea, cinstea și modestia. Idealul cooperativei școlare este ca elevii strănși la un loc în cele mai bune

condițiuni să lucreze din toată inima la educația lor comună. Vor îngriji în prima linie de localul școlii și zestrea ei didactică, vor da școlii o înfățișare plăcută, veselă, vor obține o clasă curată și ornamentată, ca o locuință deosebit de îngrijită.

Prin însăși funcționarea cooperativei școlare se pregătește viitorul cetățean din punct de vedere civic. Fostul rector al Universității din Paris, Paul Lapie, zice: Învățători, înființați cooperative școlare; ele se înmulțesc și se numără cu miile și nu sunt încă destule să nu lipsească din nici o școală. „Aproape fiecare materie de învățământ dă prilej învățătorului să trezească în sufletul copiilor dragostea pentru cooperative, arătându-le foloasele și urmările ei ca izvorite, din viața lor școlărească, iar mai târziu din dorința de a trăi mulțumiți și obligația morală de a sprijini pe cei mai slabi ca ei”.

Învățătorii sunt datori să se îngrijească pentru a avea gospodării frumoase, cari să servească de pildă cetățenilor. Orice școală va avea pe lângă ea o grădină școlară unde să se cultive tot felul de plante: grâne, in, cânepă, zarzavat etc. Pomi roditori și stupi cu albine încă ar trebui să se găsească în grădina fiecărei școlii.

Va veghea învățătorul și asupra economiei casnice deoarece bărbații și femeile noastre au început să-și lepede portul național și să-și procure îmbrăcăminte dela oraș. Costumul național ar trebui să fie haina obișnuită a învățătorului, a soției, a copiilor pentru ca astfel să producem un indemn pentru țaran de a nu-și părăsi portul strămoșesc.

Învățătorul va căuta să fie adevăratul sfătuitor al tuturor și nu cu unii va lucra și pe alții va lăsa, deoarece ar comite cel mai mare păcat, când pe unii îi va iubi și pe alții îi va dușmăni. Legătura între școală și familie în acest fel nu se poate face, ci din contră pregătim o prăpastie între aceste două institutii cari trebuie să stea necondiționat în cea mai strânsă legătură.

Ducerea copiilor la biserică și executarea cântărilor liturgice, obiceiul de a-i pune pe elevi să spună „Tatăl nostru” și

„Crezul”, spunerea „Apostolului” din partea elevilor cursului supra-primar, ținerea de conferințe de tot felul din partea învățătorilor împreunate cu cântări și poezii executate de elevi, — cărțile date spre citire din biblioteca poporală și a „Astrei”, — aranjarea de producțiuni școlare, lucrarea în atelierele și grădinile școlare cu elevii,

interesul pe care trebuie să-l purtăm fiecărui țaran în ce privește gospodăria și altele multe, sunt tot atâtea chezășii cari îl fac pe învățător să fie iubit de popor și fără îndeplinirea cărora conștiința noastră nu ne poate spune, că ne-am îndeplinit cu sfințenie datoria de apostoli ai neamului.

Ioan Dragomir, revizor școlar, Sibiu.

Muzica în învățământul primar.

Problema enunțată prin titlu, cuprinde trei părți, trei stadii cronologice și anume: I. Cum a fost tratată, II. Cum e tratată și III. Cum va trebui tratată muzica. De data aceasta ne vom ocupa de felul cum a fost tratată muzica în trecutul și învățământul nostru primar.

Plecând dela trista constatare că nici până azi încă nu s'a convins cine trebuia, de marea valoare educativă și culturală a muzicii în școală și reamintindu-ne cât de târziu — în comparație cu occidentul — au luat ființă primele școli în țara noastră, ne putem da seama că am experimentat (și încă experimentăm) prea multe sisteme, metode, idei și legi nebazate, ceea ce a făcut ca, mai mult decât celelalte obiecte de învățământ, muzica să fie tratată în general superficial.

Pentru aflarea și stabilirea, atât a materialului, cât mai cu seamă a metodei de predare, mai la toate obiectele de învățământ — în școala primară — pedagogii și legiuitorii s'au orientat după școala naturală din familie, ceea ce a făcut ca în cel mai scurt timp mai la toate obiectele să se poată stabili atât metodele de predare prin continuitate, cât și calitatea, cantitatea și ordonarea materialului.

În trecutul școlii primare românești nu prea s'a ocupat nimeni serios de muzică, din mai multe cauze și motive.

Mai întâi, prin însăși constituția particular-superioară a muzicii, pentru înțelegerea și

predarea căreia trebuiesc atâtea înclinări și posibilități, cât și străduințe, cel puțin dublu în raport cu alte obiecte, nu prea s'au găsit oameni cari să se ocupe serios de aflarea celui mai potrivit material muzical și de predarea lui cea mai metodică, adaptat copilului în vederea atingerii scopului de care e capabilă muzica.

De voim să vorbim de trecutul școlii primare cu privire la muzică, sau mai bine zis de voim să facem o privire cronologică asupra fazelor prin care a trecut obiectul „muzica” în școala primară, trebuie să notăm toate cauzele cari au influențat și determinat considerația generală față de muzică:

1. Felul de viață, mijloacele de trai și ocupația mulțimii, erau de așa natură în timpul începutului școlii primare, că în mod aproape instinctiv, veneau în primul plan, întâi preocupările de ordin strict necesar-vital, apoi cele folositoare și prea arareori cele recomandabile (muzica nefiind luată în considerare în nici una din aceste categorii) e ușor de înțeles că nu numai că n'a fost considerată muzica, sau a fost superficial considerată, dar a fost complet ignorată, ceea ce pare a fi fost natural.

2. În legătură cu felul de viață e bine să amintim și o altă cauză, care a fost hotărâtoare în ceea ce privește începutul și dezvoltarea școlii implicit și a muzicii, și anume faptul că, din cauza celor ce conturbau și prădau locurile și așezările românilor, nu

se putea pune o bază serioasă școalei, care cere stabilitate și continuitate spre a putea progresa.

3. După ce însă situația politică externă și internă au concurat pentru începerea și dezvoltarea vieții școalei primare, când nu mai era nici o piedică de ordin vital sau politic, când era de așteptat o trecere dela ignorare spre considerare și dezvoltare în didactica muzicală chiar mai pe urmă decât la celelalte obiecte, lucrurile au rămas tot cam cum au fost, însă de data aceasta dintr'o cauză socială internă (care era rezultatul de complexitate al mai multor cauze: a) obișnuința în ignorare; b) lipsa elementelor care să încerce ieșirea din ignorare și rezervă; c) neîncrederea mulțimii în acțiunea ce-au întreprins-o sau ar fi putut s'o întreprindă eventualele elemente cari ar fi încercat ruperea cu obișnuința în ignorare și delăsare și d) diferența între materialul muzical, metodele și mijloacele de cântare ale copilului în familie, pe deoparte și între cele ale celor ce au încercat sau ar fi încercat să promoveze obiectul muzicii, pe de altă parte, deoarece aceștia neglijau faptul că trebuie să pleci dela considerarea integrală a stadiului existent, în momentul acționării.

4. Din diferența între educator și elementul de educat, din indiferentismul amintit mai sus, din felul de viață și ocupație — ca să nu enumerăm decât câteva antecedente — mulțimea și-a format neobservat o „*mentalitate*” de ignorare, de nepăsare, de rezervă, de ostilitate refractară față de muzica de școală.

5. Ca să ne dăm seama cât de puternică influență exercită în educație și cultură „*mentalitatea mulțimii*”, e bine să ne amintim în primul rând șubreda mentalitate din viața bisericii (— prima noastră școală —) când nu se putea sluji și „*cânta*” în biserică decât în una din cele 3 limbi socotite ca sfinte, care mentalitate a fost dezastruoasă începutului și dezvoltării limbii și literaturii românești. În al doilea rând (— mai edificator și mai caracteristic —) e bine să amintim că biserica — în spiritul căre a trăit și s'a

desvoltat poporul român — era prea refractară față de orice venea de afară, ce era laic, oricât de bun și folositor s'ar fi dovedit. Aici e locul să amintim unul din multe fapte similare petrecute din cauza atitudinii bisericii, și aceasta numai pentru a ne da seama de puterea și efectele unei mentalități. La 1860 Ministerul Cultelor și Artelor a prevăzut în buget suma de 10900 Lei pentru profesorul de muzică vocală (— pe lângă cel de muzică bisericească —) al Mănăstirilor: Neamțu, Văratec și Agapia, (de altfel eveniment, deoarece era prima oară când se numea cu plată un profesor de muzică vocală¹⁾). La 6 Aprilie 1860, Manolache Costache, ministrul cultelor și artelor, numește și trimite pe prof. Ion Cartu ca să predea muzica vocală călugărilor dela Neamțu, intenționând prin aceasta, sistematizarea cântărilor bisericești. De îndată ce află Mitropolitul Moldovei — Sofronie Miclescu — trimise starețului dela Neamțu ordinul Nr. 414 cu textul: „Luându-se știință că departamentul averilor clerului a rânduit la aceea mănăstire un profesor ca să dea lecții de muzică vocală, și fiindcă o asemenea măsură este împotriva sfintelor așezăminte și hotare ce s'au așezat spre paza predaniilor celor vechi bisericești, de aceea punem sub neblagoslovenie și oprim de a împărtăși cu dumnezeieștile taine pe oricari dintre părinții soborului sau dintre petricători în acel sobor care ar cuteza a se ademeni la o așa nouă cântare, necunoscută de sfintele predanii și canoane și fără de știință și incuviințarea noastră”²⁾). La acest ordin călugării demonstrează vehement, ostil muzicii vocale, despre care atitudine aflând prefectul de Neamț, a venit cu jandarmi și a potolit începutul de răscoală. Guvernul, drept pedeapsă, înlocui pe stareț și sancționează pe mitropolit, fără însă ca prin aceasta să fi reușit cât de puțin în intenția realizării unui *progres cultural național*, încât chiar și după aproape 40 de ani, mentalitatea era aceeași cu toate efectele ei. Aceasta s'a petrecut în *școli de muzică*. Ce să mai zicem

¹⁾ Analele Academiei Române. Seria II. Tom. 32.

²⁾ În arhivele Statului se află un document, că pe la jumătatea secolului XIX, a fost numit un profesor de muzică la o școală primară, dar nu sunt date precise.

de școala primară unde până în ultimele legislații nici nu prea figura muzica.

6. Dacă mai amintim și curentul de educație și în special muzicală, din familiile boerești, de a aduce streini, streini din toate punctele de vedere, putem observa și mai bine în ce ape se scâldea curentul educației muzicale în țara românească, în începuturile școlii primare.

7. Fiind vorba de elementele muzicale streine în țara noastră, e locul să amintim și influența prea multor și prea variate trupe muzicale streine în țara noastră, venite pentru producțiuni muzicale, ceea ce a fost un mare bine dar un și mai mare rău — înstrăinarea sufletelor.

8. Mai e de notat și faptul că atunci când s'a început înființarea și organizarea muzicilor militare s'au adus și au venit mulți streini (majoritatea germani) încât nici azi nu ne putem scăpa de ei și de influența lor, făcând să se popularizeze toate melodiile „*sub-mediocre streine*” și înlăturând până la dispariție cântecele etnice românești, încât abia acum vedem adevărul din expresia poetului: „și cum vin pe drum de fier, toate cântecele pier” ;

9. Din cauza amintitului curent de educație în familiile boerești, din cauza influenței elementelor streine și din cauza influenței cântăreților și cântărilor din orient, atunci când a fost vorba și s'a început și o educație muzicală în școala primară, atât ca metode, cât mai ales ca material muzical și ca educatori, situația a fost din cele mai periculoase, deoarece în acest moment când se puneau bazele unui început de învățământ muzical nu numai că n'au fost bune, dar au fost vădit și ireparabil greșite și ca material și ca principii și ca mijloace. Au fost greșite bazele de strângerea, selecționarea și gruparea materialului deoarece s'au strâns tot felul de cântece, fără vreo consi-

derare socială, națională sau didactică, s'au selecționat după multe criterii afară de cel care ar fi trebuit : științific-educativ-cultural-național, și sau s'au grupat după mai multe principii, dar niciodată după principiul pedagogic în raport cu puterea de înțelegere, reținere și redare a copilului din școala primară. Datorită tuturor acestor cauze, legiitorul școlii de până acum se mulțumea să spună precis doar cât timp trebuie sacrificat pentru predarea muzicii dar niciodată n'a specificat categoric, „*ce să se predea*”, cât să se predea și mai ales „*cum să se predea*”, deoarece nu prea și-a dat seama ce pierde educația și învățământul țării noastre prin neglijarea acestui obiect în școala primară și chiar în celelalte grade de învățământ.

11. Dar nu numai atât. Datorită tuturor cauzelor de mai sus, s'a neglijat cunoașterea și s'a nesocotit valoarea mult-superioară a cântecului psihologic al nostru, a celui element-ferment cu ajutorul căruia, toate națiunile s'au ridicat pe scara progresului, cu siguranța și rezultatul ce-l putem vedea, admira și invidia la streini.

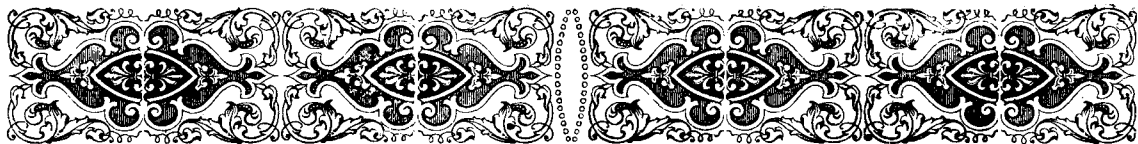
Școala primară de până acum — singura chemată și capabilă, prin locul și rolul ei — n'a fost îndrumată nici în formă nici în fond să regenereze sufletul copilului și poporului nostru ce se afla într'un periculos început de înstrăinare, prin adăparea la izvoarele nașterii, menținerii unității și dezvoltării lui de până acum, între cari izvoare în primul rând se află cântecul sufletesc, muzica proprie specific-vitală.

Cântecul specific psihologic al unui popor constituie religia etno-psihologică a unității lui. „Doină zic, doină suspin, tot cu doina mă mai țin”.

Poporul ce-și pierde religia etno-psihologică, piere ca popor.

I. Delu,
Profesor de muzică la
Lic. „Gh. Lazăr”, Sibiu.

Ciclul al II-lea al școalei primare și biblioteca școlarului.

Una din problemele importante ale școalei primare în genere este, precum se știe, și aceea a dezvoltării gustului de citit. Importanța acestei probleme crește pe măsură ce elevul, trecând prin cele trei clase din urmă, a V-ea, VI-a și a VII-ea, se pregătește să intre în viața cea mare, în care nici învățătorul, nici școala nu-l mai pot ținea, pe temeiul legii obligativității, în raza influenței lor directe, așa cum l-au ținut până la absolvire. Acum, în această perioadă post-școlară, adică dela absolvire înainte, când, după cum am mai arătat și în capitolul „Disciplina”, din cartea „Ciclul II.”*) structura autofizică este încă în procesul unei profunde schimbări și, deci, neconsolidată, tânărul va fi pus în situația de a-și face educația *mai mult singur, prin el însuși, prin ajutorul deprinderilor* cu cari s'a ales în timpul celor 7 ani de învățătură, în școala primară. La creierea unor asemenea deprinderi contribuie, este adevărat, în timpul școlarității, toate obiectele de studiu cuprinse în programa analitică și al căror caracter educativ practic trebuie accentuat tot mai mult în ultimele clase; mai contribuie și normele de disciplinare, de dezvoltarea personalității, despre cari vorbesc în menționata carte.

Dar tânărului nostru absolvent, adolescentului cu o asemenea pregătire educativă și instructivă, câtă i-a putut da școala primară completă, îi va trebui găsit totuși, tocmai în această vreme critică a vârstei, un sprijinitor moral, prin mijlocirea căruia, el, nu numai să-și poată păstra comoara învățăturii câștigate, ci s'o și alimenteze necentenit. Altfel, asemenea focului neintreținut, aceste deprinderi se vor stinge treptat, iar individul va rămânea expus imboldurilor firii ancestrale și influenței mediului ambiant,

ale cărui ispite sunt atât de multiple. Cine va putea fi acel sprijinitor care, în lipsa îndrumărilor, învățătorului, în lipsa unei călăuziri familiale conștiente de cele mai elementare principii educative, i-ar putea sta mai aproape și l-ar sfătui cu mai multă prietenie? *Cartea*, singură cartea poate fi Cartea care să-i dea omului, oricând cere el, prilej și de recreiere sufletească și de sfaturi privitoare la îndeletnicirile zilnice ale lui, ale gospodăriei pentru care se pregătește sau ale unei meserii pe care năzuește.

De aci, imperioasa nevoie să activăm pentru trezirea unui cât mai mare interes, în sufletul elevului din ciclul al doilea, pentru carte, pentru dreapta utilizare a slovelor în scopul pătrunderii vieții, a experienței înaintașilor, a comorilor sufletești ce-s cuprinse în aceste slove. Făcând aceasta, mult am făcut. *Dar tot nu destul. Nu-i destul dacă am ajuns să dezvoltăm gustul de citit, ca să spunem că am făcut din carte acel sprijinitor de vremuri grele, al absolventului.* Nu, câtă vreme acest gust, fiind necanalizat, neîndrumat și, mai ales, nesuținut *prin propriile puteri* ale tânărului și într'o ambianță adhoc creată, poate diminua tocmai atunci când școala nu mai este în stare să-i procure tânărului cărți sau când acest gust, această sete de citit, poate aluneca în timpul adolescenței spre o literatură imundă, spre orice fel de tipăritură ce i-ar cădea la îndemână.

Școala primară, în timpul claselor din ciclul al II-lea, *trebuie să vegheze și asupra acestui fapt.* Să caute a deslega și această problemă a unui gust de citit *canalizat, sistematizat, realmente educativ* pentru perioada post-școlară. Și o poate face aceasta, când va căuta să-i deprindă pe elevii din aceste clase, să-și creieze biblioteci, atât în clasele lor, printr'o acțiune comună, în vederea

*) Ciclul II., de inv. primar — de P. R. Petrescu, Sibiu.

necesităților din timpul școlărității, cât — mai ales — și în propriile lor case părintești, prin acțiunea fiecăruia, individuală. Printr'o asemenea acțiune, de creiere de bibliotecă în casa părintească, se va ajunge ca mai fiecare elev să aibă o bibliotecă personală, o avere proprie, spre care își va îndrepta neconținut ochii, îngrijind-o, cercetând-o și năzuind la sporirea ei.

În ce chip va culege el, elevul de azi, tânărul de mai apoi și omul adult de mâine, roadele acestei averi, voiu arăta mai la urmă. Deocamdată țin să arăt că în scopul arătat, toată munca învățătorului va consta din aceea ca să-l îndrumeze pe elev, cum să facă începutul. Numai acesta e greu, după vorba cunoscută: „Tot începutul este greu”. *Dar un asemenea început își are psihologia lui.* Să-l deprindem pe elev, să-și păstreze toate cărțile de care se servește în clasele ciclului al doilea. Să-i interzicem de a le vinde. Să-l obligăm să le păstreze cu toată grija. Pentru mulți și mai ales pentru cei săraci, acestea vor alcătui temelul, piatra unghiulară a bibliotecii individuale. Cartea de cetire, de pildă, este o enciclopedie de care nu trebuie să se lipsească, iar cartea de geografie, mai ales a țării noastre, este aproape singurul mijloc ce-i va servi absolventului, ca să-și mai amintească din când în când, despre pământul patriei lui, despre geografia țărilor înconjurătoare. De o aceeași însemnătate sunt și cărțile de matematică și Șt. fizico-naturale. Să fie sfătuit elevul, să-și cumpere câte o carte nouă, potrivită pentru el, din economiile ce poate face și această carte, ca și orice revistă ce-i cade la îndemână, să nu fie aruncate la întâmplare, ci ele să-și ia locul alături de cele menționate mai sus. Această avere personală, mărită, după puțință, treptat, să și-o țină elevul, după îndemnul nostru stăruitor, în casă, într'un anumit loc, într'un ungher ales pentru acest scop, într'un dulap sau, dacă școala are atelier de tâmplărie, într'o etajeră construită anume pentru bibliotecă, de către însuși elevul. Ne vom interesa cât mai de aproape despre felul în care își țin elevii bibliotecile lor, despre inventarele acestora

și-i vom deprinde să vadă în această întreprindere a noastră, aceeași seriozitate pe care o punem când le supraveghem celelalte în-deletniciri școlare ale lor. *La răstimpuri, le putem vizita bibliotecile acasă, încurajându-i mereu.*

Se va petrece în sufletul elevilor, cu prilejul începutului bibliotecii lor personale, acelaș fenomen ce se petrece când îi deprindem cu economisirea banilor. Greu e până ajunge omul — în cazul nostru copilul — să-și pună un ban în cutia indicată sau „la ciorap” cum se mai zice și e greu până își realizează gândul de a aduce acelui ban, un soț, pentruca apoi, urmărit de acest gând, devenit dorință din ce în ce mai vie, copilul, omul, să tindă a mări tot mai mult numărul banilor.

Învățătorul, când va da de o carte bună, venită lui prin vreo împrejurare oarecare, căci sunt asemenea împrejurări, o poate dărui, ca încurajare, pentru biblioteca personală a unuia sau altuia din elevii buni, dar săraci, din clasa ultimă. *Editorii* trimit multe mostre din publicațiile lor, pentru reclamă; trimit cataloage de cărți, etc. A studia cu elevii câte un catalog, a atrage atenția asupra cărților mai bune și ieftine în acelaș timp, însemnează a le deștepta curiozitatea, interesul și, odată cu acestea, ca un corolar firesc, și dorința de a le și cumpăra. Înlesnirile de cumpărare, *prin mijlocirea cooperativelor*, nu sunt acțiuni de trecut cu vederea. Dar la Crăciun, la alte ocaziuni, ca și la acordarea de premii, la finele anului școlar, învățătorul încă poate da prilej elevilor, prin cărțile ce le distribue, să-și îmbogățească bibliotecile.

Procedând în felul arătat, vom vedea cu bucurie, cum iau ființă prin copii în casele sâtenilor noștri, câte o bibliotecă. Vom vedea cum se creiază în cercul intereselor de tot felul ce preocupă pe membrii unei familii, un curent mai accentuat spre intelectualism sistematizat. Vom vedea cum posesorul unei asemenea biblioteci, elevul de azi, mâine adult și membru al societății celei mari, va avea puțință să dea pe această cale, în viitor, propriilor lui copii, o hrană sufletească mai

aleasă, în acel cerc natural pentru educație, în sanctuarul familial, pe care-l vrem tot mai bun. Nu mai socotim și celalalt folos, cel social, pe care-l aduce constituirea de biblioteci în casele oamenilor: că se intelectualizează treptat viața comună a cetățenilor. Aceștia, la diferitele lor întâlniri, interesându-se ei în de ei și despre biblioteci, despre cărțile cetite, cum li-e este obiceiul de a se interesa despre vite, recoltă etc., și împrumutându-și unii altora și din acest fel de avere, vor introduce pe nesimțite în preocupările lor cu caracter material și chestiuni de ordin intelectual. Ori, tocmai asemenea preocupări vor aduce mai repede și mai temeinic aceea *culturalizare* spre care năzuiesc de atâta vreme școala, Casa Culturii poporului, Societățile culturale existente, mari și mici, Căminurile culturale etc. etc.

Ca o consecință firească, apoi, a acestei deprinderi, se va statornici între învățător și între cetățenii posesori de biblioteci, mai strânse legături, căci el, învățătorul, va fi mai des cercetat de către aceștia, ca să fie întrebat despre cărțile nou-apărute, ce le pot fi de folos, pentru satisfacerea gustului de citit și pentru promovarea intereselor lor gospodărești. O altă consecință: generațiile de copii ce vin rând pe rând, vor găsi în sânul familiilor lor, totdeauna, o altă atmosferă intelectuală, o altă ambianță sufletească, decât au avut înaintașii.

Incheind recomand: *deprindeți Dvs., învățătorii dela ultimile clase primare, pe elevii din ciclul II., să-și facă biblioteci personale acasă.*

P. R. Petrescu,
insp. general, Sibiu.

Religia în școala primară.

Mi s'au cerut câteva rânduri despre religie în școala primară.

Subiectul e atâta de cuprinzător, că se poate vorbi mult, în multe feluri și din multe puncte de vedere. Eu îl limitez la următoarele două chestiuni:

Ce rost are Religia ca materie de învățământ; și

Pe ce să punem pondul principal în învățământul religios ca propunători.

A) Religia ca materie de predat în orice vreme și în orice loc nu e decât o copie stilizată, o icoană studiată atent a marelui realități psihice, cu care ne naștem, a religiei ca *raport* viu, liber și conștient dintre om și tot ce-l încunjură și dintre om și Făcătorul lui și a tot ce-l înconjură. Și atunci rolul ei e bine determinat: *va avea să ajute pe om să ajungă în cel mai corect și prin urmare în cel mai fericitor raport cu sine și cu tot ce există în jurul său și cu Marele Făcător a toate, dar așa, ca acest*

raport să poată fi înțeles și realizat la vârsta și cu puterile, pe cari le are ascultătorul.

În școala primară va corespunde unei icoanțe făcătoare de minuni, pe care micul creștin o va purta conștuit în sufletul său, grijind-o ca pe-o comoară de mult preț. Pe nici o treaptă de dezvoltare sufletească nu se mai poate lucra cu rezultat atâta de mare și de durabil la inobilarea omului de mai târziu, ca în epoca copilăriei corăspunzătoare obligativității de a cerceta școala primară. Aceasta e vârsta în care copilul se simte mândru sub autoritatea recunoscută a unui om și dorește să-l imiteze; aceasta e vârsta, în care se pot rade și netezi asprimitățile atavice și cele provocate de mediul social, în care i-e dat să se desvolte vătorului membru al societății; și materia cea mai dulce și mai pătrunzătoare la suflet și care ajută mâna marelui sculptor de suflete în opera sa de covârșitoare importanță e în primul rând Religia.

Marii educatori ai omenirii au fost oameni eminentamente religioși, un fel de profeți, și nici prin gând nu le-a trecut să renunțe la ajutorul religiei. Dimpotrivă cei mai mulți și mai însemnați au pus-o în centrul întregului învățământ. De aceea nobila întrecere între marile popoare ale lumii Germani, Englezi, Americani, Elvețieni, Italiani, și altele, de a face învățământul religios cât mai viu, mai plăcut și mai lucrător. Câte congrese învățătorești în Germania dela 1900 încoace, discutând materia, metoda și mijloacele cele mai potrivite pentru predarea Religiei!

Rostul Religiei ca materie de învățământ este să facă în mic ceea ce urmărește Biserica în mare: să facă din lumea aceasta zbruciumată o împărăție a lui Dumnezeu, zidind-o mai întâi în sufletele oamenilor. Cu alte cuvinte:

1. Să pue la baza vieții omenesci concepția creștină spiritualistă; nu materia creiază spiritul, ci spiritul e cel ce dă viață și valoare materiei — materia trăiește prin spirit; spiritul știe creia valori și din lutul disprețuit, pe când aurul fără suflet ucide tot în jur.

2. Să-l facă pe om să privească și sus și departe prin vreme și dincolo de vreme, adecă să-i dea un ideal, care să-i satisfacă și excite și dorul de mai sus, și pe cel de umanitate și pe cel de trăinicie și care ideal să fie pururea nou pentru fiecare din noi cu toate că este acelaș pentru toți.

3. Să aprindă prin voința omenească a cuiva și prin flacăra harului dumnezeesc credința, iubirea și nădejdea — acele puteri miraculoase, pe cari le avem în dar dela ziditorul nostru, dar cari în cei mai mulți dorm neputincioase, -- și să le facă vii și creatoare, din focul cărora omul să-și soarbă forța și tenacitatea de a birui pe toate celelalte terene ale vieții individuale și obștești.

4. Să-i dea un centru de gravitație comun tuturor oamenilor mai consistent și mai binefăcător decât glodul de sub picioare, adecă un punct luminos care să unească privirile tuturor, acelor ce au fost, sunt și vor fi, cu consecința firească: solidarizarea tuturor, cu acelaș fel de a cugeta, simți și acționa chiar

de s'ar afla pe diferite planuri de activitate și de acțiune omenească;

5. Să-i ofere un razim solid în clipele grele ale vieții.

Evident: Religia în școala primară are rol eminentamente educativ și mai puțin instructiv.

B) În acest caz pe ce va pune pondul principal propunătorul de Religie din școala primară?

Romano-catolicii au pus *dogma* în centrul învățământului religios. Conform acestei concepții *Catehismul* ține locul prim și se memorizează cu ardoare. Așa se realizează în lume *biserica* — forță absolutistică, atât de scumpă *statului* — papal.

Protestanții dimpotrivă. Ne voind să recunoască o biserică pe pământ ca o forță organizată alătura ori în afară de Stat, pun în centrul învățământului religios: *Biblia*. După ei, învățământul religios are să formeze numai caractere religios-morale.

Protestanții liberi și unii pedagogi în afară de biserică pretind, că în centrul învățământului trebuie să stea *copilul*. De dragul lui să jertfim și dogmă și chiar adevărul Bibliei. Cum vedem ultima concepție, care e americană, se apropie mult de a lui Rousseau.

Noi, Românii, am urmat mult pe cea catolică; de vreo 30 de ani încoace însă oscilăm cu mai multă înclinare spre cea protestantă.

Care este cea corectă?

Cine va urmări punctele de mai sus, cari voiesc să rezume rostul Religiei ca materie de predat în școala primară, va deduce ușor, că eu găsesc adevărul în combinarea lor. Să nu pierdem din vedere *copilul*, că pe el vrem să-l ajutăm să se desvolte în creștin adevărat, folositor sieși și societății prin înaltele însușiri sufletești, pe cari i le deșteptăm și inobilăm cu ajutorul *Bibliei*, care trebuie prelucrată pe înțelesul lui, și să nu pierdem din vedere *dogma*, pentru că ea îl învață să cugete, să simțească să voiască creștinește și nu altfel; fără ea nu se poate închea aceea impozantă societate solidară dela zidirea lumii la Cristos și dela Cristos la ziua cea

mare și fără de apus, adecă împărăția lui Dumnezeu între oameni. Dar vom ocoli exagerările romano-catolice, protestante și neopedagogice, cari astfel devin unilaterale.

Și învățământul nostru religios, cu toate insuficiențele lui, cu toată lipsa de înțelegere a rostului lui superior și de elan a unora dintre proaspeții propunători, tinde în această direcție și sperăm să culegem roade apreciabile.

Căci vine vremea, și acum este, când Biserica va înțelege, că decât opera de mântuire

îndreptată spre cei aleși și prea puțini, ori spre cei gârboviți de ani — fără să uite ori să disprețuească aceste categorii! — mai de preț e cea de creștere în creștinătate a tinerelor mlădițe. Ea se înalță, se întărește și se perpetuează prin ceice se ridică!

Școala primară, prin toți reprezentanții săi, sunt sigur, îi va da tot ajutorul în această măreață operă de redresare morală a țării și prin ea a omenirii.

Protopop Gh. Maior,
profesor de religie la Școala
Normală „A. Șaguna — Sibiu.

Înfăptuiri economice și culturale la sate.

Subiectul cu titlul de mai sus fusese dat în anul trecut pentru pregătirea învățătorilor candidați la examenul de înaintare la gr. II, subiect cum nu se putea mai potrivit, nu numai pentru examenul de înaintare, ci și de conștiință al fiecărui învățător. Și atunci gândul mi-a sburat la acel „Popa Tanda“, acel apostol făcător de minuni, care ar trebui să se intrupeze în fiecare învățător și în fiecare preot.

Câte nu ar putea face un învățător într'un sat! Nu cred că există cineva care să spună — ori cât de înaintat ar fi satul lui — că nu mai are ce lucra. Nu, pentru că mai ales în țara noastră, țară numai ieri scăpată de sub vitregia vremurilor, aproape nu s'a făcut nimic din ce s'a făcut aiurea.

În ciuda tuturor ordinelor, în ciuda tuturor legilor și regulamentelor, la noi nu s'a făcut pe terenul înfăptuirii operelor culturale la sate, decât foarte puțin, sau aproape nimic. De ce? Pentru că a lipsit tocmai acel suflet, aceea abnegare și jertfă a celor chemați ca să facă ceva. Și aceasta nu din vina lor, ci din vina celor puși ca să îndrumeze către un ideal cultura în țara aceasta. Am fost și cănați neconțenți și aproape sistematic când de un guvern, când de altul. Și atunci energia creatoare din sufletul fiecărui învă-

țător, a trebuit să fie consumată nu în direcția către care era hărăzită de conștiința fiecăruia, ci tocmai în contra acelor care erau chemați să ne picure în suflet cât de puțin din balsamul înviorător de viață al recompensei materiale. Pentru că ori cât ar fi de idealist cineva, trebuie să știm mai înainte de toate că „Primum vivere, deinde filosofare“.

S'a stins epoca glorioasă creiată de sufletul mare și nobil al lui Haret, când munca dascălilor era răsplătită, dacă nu material, cel puțin moral, iar în vremea noastră, a celor de azi, nu a ajuns decât ecoul creiat de curentul haretist. Noi înțelegem rostul pe care îl avem în statul acesta, dar ne trebuie omul care să dea viață tendințelor și aspirațiilor noastre, ne trebuie o reîncarnare a omului mare și scump pentru noi, care a fost Spiru Haret. Departe de a fi un savant teoretician, Haret s'a scoborit pe terenul înfăptuirilor practice. Sufletul lui mare s'a scoborit din înălțimea amețitoare a astrilor pentru care se pregătise o viață întregă, s'a scoborit cu sufletul în umila casuță a celor obișduiți.

Noi, care aproape toți suntem copii ai gliei, trebuie să-l urmăm. Școala care pe noi ne-a pregătit — zice-se pentru viață —

ne-a rupt dela glia din sucii căreia crescusem. Școala ne-a dat aere de atotștiutori, nu ne-a dat însă sufletul pentru misiunea noastră. Am plecat dela sat pentruca să ne reîntoarcem streini de sat și satul să nu ne mai recunoască. El a rămas același cu șezătorile lui, cu oamenii lui, cu obiceiurile și arhaismul lui.

„Sufletește satul a rămas același sat primitiv de altă dată. Am fost copii, acum suntem oameni mari, satul a rămas la fel. Aceleași obiceiuri, aceleași ocupații dar alte persoane. Cine trebuia să vină să le dea viață tuturor? Biserica le dă tradiție, școala poezii și basme. Nimeni nu a căutat să lege energia sufletului uman de energia naturii, învățând pe oameni cum să fie mai harnici și mai imboldiți la muncă. Ei rămân cu ceea ce le-a dat natura, cu funcții creatoare de imaginație și cu talente care pier. Vor cânta și ei, vor imagina basmele care le-au imaginat strămoșii lor și vor povesti și ei pe vatra focului pâlând în serile de iarnă, eternul basm al vieții rămase aceiaș.

Natura le-a dat brațele în vederea instinctului muncii. Vor lucra și ei — ca vremea — munca cea mai primitivă, cea mai puțin diferențiată: munca agricolă.

O muncă inobilată, diferențiată, ei n'au de unde s'o învețe, fiindcă nu le-o arată nimeni.

Și câte tragedii nu se petrec în această viață monotonă de sat! Câte destine nu se abat, câte perspective fericite nu se închid, câte energii nu se pierd! Eterna tragedie a vieții se scurge domol, în acel tembelism, în acel „dolce far niente” al celor chemați să conducă nava destinului acestui neam^{*)} Se pierd talente, mor genii înainte de a se naște, și noi toți le privim cu nepăsare.

Psihologia satului românesc este psihologia cimitirului dorințelor de inovație și a spiritelor creatoare. Eternă imobilitate, cum scrie dl Rădulescu-Motru.

Rar, unde și unde țâșnește cineva, care izbuteste să învingă forța tradiției. Indată ce a pătruns în vacarmul orașului, îndată ce s'a înfruptat din viața lui, s'a rupt de

sat și satul l-a pierdut. Se întoarce numai ca să ia aer să vadă de moștenire și să se distreze de primitivismul care domnește în sat.

Și satul rămâne aceeași comoară îngropată în adâncuri, același loc de patriarhală liniște sufletească, aceeași grădină mângăiată de razele dătătoare de viață ale soarelui, liniștit și solemn în primitivismul său.

Aceasta este realitatea pe care noi, cei care trăim în ea, avem pretenția că o cunoaștem mai mult decât aceia care vin să tulbure liniștea satului, trâmbițând intruparea democrației. (Nu a democrației ideale, ci a democrației intereselor de partid). Odată cu decretarea sufragiului universal, indivizi lipsiți de scrupule descind din limuzine și aduc vrajba și ura acolo unde încă nu pătrunsese, și țăranul acesta blând primitiv, dar cu sufletul nobil se vede excrocat mai târziu în modul cel mai ordinar.

Aceasta e realitatea tristă, dar adevărată.

Iată terenul de muncă, iată ogorul de desțelenit, iată prilej de operă economică și culturală! Aici trebuie să răsără întocmai ca acel Popa Tanda, figura blândă, dreaptă dar hotărâtă a misionarului, care nu poate fi altul decât învățătorul.

Ce avem de făcut?

Satele noastre își duc existența din micul venit pe care îl oferă agricultura, viticultura, pomicultura sau creșterea vitelor. Toate aceste ocupații însă, toate aceste surse de venit sunt exploatare în mod primitiv, nerațional, așa că în ceea ce privește câștigul, el este minim.

Nu mă abat dela subiect când tratez despre o raționalizare a muncii săteanului, pentrucă este o foarte strânsă legătură între starea economică și stare culturală a unui stat. Este o imposibilitate ca într'un sat sărac materialicește, dar totuși cu resurse de câștig nebănuite, să ne apucăm de înfăptuit opere culturale. Nu numai că nu vom reuși, dar este anost să hrănim cu vorbe un popor care nu are cu ce să trăiască. Este ca și când am zidi cetăți în nouri, fără nici o bază solidă. Trebuie să îmbunătățim mai întâiu starea materială a săteanului și numai

*) Personalismul energetic.

atunci vom începe și opera culturală. În direcția aceasta rolul învățătorului e de o importanță capitală. Nu e destul să convingi cu vorba, trebuie și fapta. De unde să vadă săteanul nostru o exploatare sistematică a resurselor lui de câștig? De unde să învețe el o cultură rațională, cine să dea viață aspirațiilor lui de progres? În această direcțiune rolul învățătorului e hotărîtor. În școală, la lecțiunile de practică agricolă, el va învăța pe copii, viitorii plugari, cum să-și cultive ogorul lor de mâine, când vor fi oameni mari.

Grădina școlară să fie pepiniera satului. De acolo fiecare sătean să-și îmbunătățească soiurile de pomi, de acolo să învețe cultura viței de vie, îngrășatul pământului, sistemul de asolament și câte și mai câte nu poate învăța. Trebuie deșteptat interesul săteanului față de școală.

Învățătorul să fie cel dintâiu care să pună în practică pe micul său ogor învățăturile ce propune atât în școală, cât și în afară de școală. Nimic nu este mai convingător pentru sătean decât exemplul. Gospodăria învățătorului să fie model de ordine, de muncă sistematică și rațională.

Învățătorul trebuie să cunoască regiunea din toate punctele de vedere. El trebuie să știe la ce anume plante convine felul de pământ al regiunii, căror animale le este prielnică dezvoltarea normală în această regiune și ce anume exploatări sau ocupațiuni s'ar mai putea face în vederea unui câștig maxim.

Pentru valorificarea produselor săteanului e necesară înființarea de *cooperative de vânzare în comun*. Este îndeobște cunoscută acțiunea samsarilor care cumpără produsele dela sătean pe un preț derizoriu, în schimb ei realizează câștiguri fabuloase. De ce nu ar rămâne aceste câștiguri în buzunarul săteanului și în felul acesta, natural, în interiorul țării? În vremurile acestea, când produsele agricole sunt așa de depreciate încât aproape nici munca nu e plătită, se impune industrializarea lor chiar în sat prin *creșterea animalelor sau paserilor de soiu*. Ouașle sunt foarte căutate de stăinătate. Se impune

atunci ca, din cerealele săteanului să se crească animale de soiu și astfel se realizează un câștig mult mai mare față de vânzarea produselor neindustrializate. Aici își găsește locul și *cooperativa de vânzare în comun*, care exclude intermediul samsarilor.

Pentru ajutorarea săteanului la raționalizarea muncii e nevoie de capital. De unde să-l ia, mai ales la început? *Banca populară*, care trebuie să fie în fiecare sat, mai ales aici își găsește necesitatea.

Natura, mai ales în viața săteanului are un rol covârșitor. De câte ori nu s'a întâmplat ca munca lui să fie distrusă tocmai când aștepta izbăvirea de sărăcie, de forțele neînfrânate ale naturii. Se impune deci ca o necesitate absolută, înființarea de *societăți de asigurare* nu numai pentru produsele cu caracter de cereale sau pomi, dar și pentru asigurarea vitelor contra accidentelor sau boalelor molipsitoare.

Fiecare regiune are o industrie a ei, exploatată în mod primitiv de către săteni.

Atelierele școlare de lemnărie, împletituri de nuiete și papură, ar trebui să fie pe lângă fiecare școală. *Atelierele de cusături și țesături naționale* în care să se desvolte specificul regiunii, n'ar trebui să lipsească. Aici, ca într'un laborator, trebuie să se desvolte aptitudinile și aplicațiile fierărui elev, pentruca ajuns în viața reală din afară de școală, să poată exploata darurile atât de valoroase ale naturii din regiune.

Albinăritul și creșterea viermilor de mătăsă sunt un incontestabil mijloc de câștig. La aceste ocupații, aproape fără nici o cheltuială, învățătorul deasemenea trebuie să dea exemplu.

Ridicând starea materială a fiecărui sat, ridicăm starea economică a țării. Atâtea miliarde de lei nu ar mai intra în visteria statelor care cumpără dela noi materiale prime și le industrializează pentruca mai apoi să ni le revândă, ci ar rămâne în punga săteanului. În vremurile de crize financiare ale statului, apelul la punga săteanului prin împrumuturi interne ar avea două părți bune: 1. dobânzile ar rămâne în buzunarul săteanului și 2. statul nu va mai fi pus în si-

tuația de a fi refuzat de celelalte state, tocmai când ar avea o necesitate mai mare.

Ridicând starea materială a săteanului îi putem ridica apoi și starea culturală. A proceda contrar înseamnă a lucra contra naturii.

Trecem printr'o vreme de oboseală sufletească, de confuzie, în aparență, după războiu; în realitate trecem însă prin momente de amestec sufletesc, de contopire sufletească a Românilor de pretutindeni, despărțiți de vremuri vitregi, cu tendințe înăbușite sau îndreptate în alte direcții, trecem prin momente de adânci prefaceri sociale. Avem impresia că poporul acesta blând, bun și așezat, tinde spre o anarhizare generală. Este și în aceasta un pic de adevăr.

Poporul românesc ținut în loc de vremuri triste, n'a avut prilejul de a-și manifesta liber tendințele și aspirațiunile lui, de a-și dezvolta comorile care zac în el.

Sufragiul universal, incontestabil, își are rațiunea lui impusă de democratism. Acordarea de drepturi egale și chemarea poporului la acte de conducere era necesară. Practicarea democrației nu s'a aplicat la noi în primul rând. Noi am imitat popoare cu o cultură și o tradiție cu mult mai vechi decât ale noastre. Și dacă pentru aceste popoare sufragiul universal era cât se poate mai de actualitate, noi încă nu eram destul de pregătiți. O cultură nu se poate dezvolta la comandă; ea trebuie să-și urmeze cursul evoluției naturale.

Sufragiul universal trebuia, la noi, limitat și condiționat cel puțin de știința de carte. Acesta ar fi fost și pentru săteni un îndemn de a se cultiva.

Ce s'a întâmplat însă? Poporului nostru, incomplet prepătit i s'au acordat drepturi pe care prea puțin le înțelege sau chiar de loc. Și atunci drepturile care i s'au acordat în loc să-i aducă foloase îi creează o atmosferă ostilă chiar tendințelor lui prin întrebuințarea greșită a lor.

Săteanul nostru e indus în eroare, tocmai din lipsa culturii, de indivizi sau partide politice și nu votează în cele mai multe cazuri, decât în vederea unui câștig material ime-

diat și personal, trecând cu vederea interesele obștești.

Ce e de făcut? S'a comis o greșală dictată de forța împrejurărilor. Nu trebuie să disperăm! Nu trebuie să vedem în săteanul nostru numai mercantilismul electoral, pentru că el are ceva mai mult, ceva mai bun: are sufletul mare. Se impune în acest caz cultivarea maselor, în adevăratul înțeles al cuvântului. Nu e suficient o conferință și aceasta de cele mai multe ori citită, o poezie sau o bucată de muzică corală. Trebuie o cultivare sistematică a poporului prin înfăptuiri de opere culturale.

Cine să ia asupra sa această muncă, incontestabil, enormă? Cine să dea suflet satului, cine să desgroape comorile ascunse în sufletul poporului? Natural, în primul rând învățătorul.

În majoritatea cazurilor învățătorul nu e băștinaș. Soarta l-a aruncat pe unde nici nu se gândise. El e strein de sat, strein de sufletul și manifestările lui. Se impune încă dela început cunoașterea satului, cunoașterea tendințelor lui, cunoașterea artei lui cu toate manifestările ei, cunoașterea sufletului satului. Și atunci urmează întrebarea: unde am putea găsi sufletul lui simplu și curat, nealterat de otrava curențelor subversive, nealterat de politică și de partid? Răspunsul e, pe cât de simplu, pe atât de adevărat: în șezătoare. Acolo sufletul săteanului nostru se manifestă liber și în toată simplitatea lui. În șezătoare s'a păstrat limba celor pe care soarta i-a ținut în jug strein, în șezătoare s'a păstrat religia și credința, în șezătoare s'a manifestat sentimentul patriotic și tot acolo s'a făurit comoara nesecată de glume, povești, cântece și poezii, basme și cimilituri.

Șezătorea e scena, poporul artiștii și tu, dascăle, fii spectator. Privește, ascultă și vezi cam ce ar dori satul. Mai pe urmă poți lua și tu o carte să le spui din slova cuvântătoare și minunată a cărții. Încet, încet, te-ai introdus și satul deschide ochii spre alte idealuri. Citește-le azi ceva, mâine ceva, până când săteanul va afla că în afară de ceea ce știe el, în afară de ceea ce poate el,

este ceva și mai bun și mai select și mai nobil.

Odată dezvoltat gustul de citit, apare și necesitatea unei *biblioteci*. S'ar spune că această necesitate aduce după sine o imposibilitate, aceea a găsirii fondurilor pentru procurarea cărților.

Săteanul nostru nu este avar din fire: trebuie însă să-i găsim coarda sensibilă la care să facem apel. Mijloacele sunt nenumărate: serbări cu elevii școlii, organizarea unor obiceiuri de Crăciun sau de Paște tot cu elevii de școală, sunt urmate întotdeauna de un venit, dacă nu îndestulător, însă bun pentru un început. Apoi apelul la bunăvoința marilor edituri pentru donare de cărți va avea întotdeauna un răsunet. Asociația pentru cultura poporului român „Astra” a dat întotdeauna concurs acestor fel de inițiative, donând o mulțime de cărți aproape în fiecare sat. Casa Școalelor a donat biblioteci la fiecare școală. În cazurile acestea rolul învățătorului este de a mări biblioteca, căutând lucrări care s'ar potrivi pentru regiunea aceia și care ar fi necesare.

Biblioteca e gata, gustul de citit a început să se desvolte, cărțile sunt cerute.

Iată acum șezătoarea că ia alt caracter; poporul a simțit necesitatea unei hrane sufletești mai substanțiale. Șezătoarea s'a mărit, casa e prea neîncăpătoare. Unde să se adune acum poporul, unde va fi o sală mai mare ca la școală? Și încet, azi doi, trei; mâine patru, cinci oameni, până ce șezătoarea s'a mutat la școală. Dar șezătoarea nu și-a schimbat nimic din tradiția ei, nimic din sufletul ei decât că a ridicat sufletul tuturor către aspirațiuni mai înalte, către idealuri mai nobile.

Acelaș fus toarce domol din caierul de lână, acelaș foc vesel pâlpaie în sobă, acelaș aspect de liniște și de recreare sufletească. Un suflet nou însă a dat viață șezătorii, un suflet nou împarte daruri altor suflete, un suflet nou ridică încet perdeaua care împiedica vederile să pătrundă sus, tot mai sus, spre perfecțiune. E sufletul învățătorului. Prin munca lui, prin sufletul lui, șezătoarea și-a schimbat numele: e *Căminul cultural*.

Și oamenii aceștia adunați la cămin aproape în fiecare seară simt dorințe mai înalte trebuințe mai arzătoare. Ei doresc să arate și la alții cât pot să facă ei. S'au apucat să pregătească o *serbare cu teatru și coruri, să cânte și la biserică*. Și iarăși sufletul învățătorului care s'a identificat cu șezătoarea, cu căminul, cu sufletul satului și tendințele lui apare, dirijază, înfăptuiește. S'au dat mai multe serbări și s'a realizat o sumă frumoasă. Căminul și-a cumpărat un *aparat de radio*. Și în fiecare seară, pe unda revăzută coboară în cămin ceva din știința celor mari, ceva din suflul dumnezeesc, ceva din divinitate. Acum vin mai mulți la cămin, vin și babele satului, se minunează, își fac cruce, dar ascultă și învață. Șezătoare se ține și Dumineca. Atunci nu lucrează însă nimeni, ci numai ascultă. Învățătorul, cronicar cinstit fără patimi politice, fără interese de partid, aduce în fața tuturor noutățile săptămânii, știri și fapte de la noi și de aiurea. Sala e neîncăpătoare; s'a adunat lume chiar și din alte sate: o declamare, un cor, o poveste, apoi dintr'o cutiuță discretă și timidă se anunță metalic programul pentru săteni la radio. Ascultă toți cu răsuflările înțepenite, învață dar se și recreiază. Cu sufletele înmuiate, cu inimile îmbunite se întorc pela vetre, așteptând ca mâine, mâine când raza binecuvântată a soarelui le va mângâia fruntea iar vântul le va răcori trupul, să pună în practică cele ce au auzit și au văzut la cămin.

Doi ani s'au scurs de când șezătoarea s'a mutat la școală schimbându-și numele. S'au făcut de atunci serbări multe, și un prieten nou a intrat în cămin: e un mic *cinematograf*. Toți merg la cămin. Învățătorul e căminul, el dă viață cinematografului, dă viață căminului, căci s'a identificat cu satul, s'a scoborât în sufletul satului și acum cu el se ridică încet dar sigur.

În fiecare Duminecă satul întreg adunat la cămin ascultă din slova cărții, ascultă unda nevăzută, vede pe ecranul fermecat minuni și dela noi și de aiurea. Exemplul viu tremurând ușor pe pânza albă se întipărește și apoi se exteriorizează în practică.

Căminul a organizat și o *ceată de dorobanși*, iar învățătorul și cu câțiva sergenți în rezervă pregătesc în fiecare săptămână odată, tineretul pentru *instrucția pre-regimentară*.

În sala caldă a căminului fusul toarce din caierul de lână ca și vremea din caierul ei, poveștile se deapănă din ghemul aducerilor aminte, iar învățătorul culege și scrie, scrie tot ce aude. Apoi selecționează, aranjează, comentează și din toate câte a auzit la șezătoare, din toate câte a văzut afară, apare *monografia ținutului*.

Un ciob de oală spartă, o sabie ruginită, o pușcă cu cremene, un ban de aramă găsit în drum, toate se strâng la cămin, toate se așază sistematic după categorii; oamenii aduc bucuroși căci știu ei cui aduc și încet, încet se umple o cameră întreagă de lucruri care pentru alții nu ar avea nici o importanță. *Muzeul satului* a luat ființă.

Din tot ce a avut mai bun satul, din tot ce a produs el mai artistic, ceva s'a dus și la muzeu. Comorile nesecate de povești, colinde și cântece, prin slova binecuvântată a străbătut țara în lung și în lat, odată cu *monografia*.

Fața satului s'a schimbat prin sufletul învățătorului. Pe figura fiecăruia poți citi bunăstarea și mulțumirea sufletească. Satul s'a renăscut ca și pasărea Fönix din cenușa ei.

Fața satului a schimbat-o învățătorul nu cu știința lui, nu cu arta lui, ci cu sufletul lui.

Vis? Dar vis realizabil de fiecare dintre noi!

Acestea sunt operele culturale și economice pe care fiecare din noi trebuie să

le pună în practică. Ele înalță sufletul satului spre culmi nebănuite, înalță prestigiul învățătorului, înalță chiar țara.

Aici nu trebuie nici știință prea multă, și nici pricepere prea mare; trebuie suflet, trebuie jertfă. În fiecare dascăl trebuie să fie un misionar, un apostol. Cuvântul lui trebuie spus din inimă ca să meargă tot la inimă.

Mai trebuie însă ceva: mai multă înțelegere din partea celor de sus și mai multă încurajare. Statul nu ar pierde nimic dacă ar răsplăti cât de modest munca învățătorului; din contră ar câștiga însuși și înmiit de pe urma ridicării masselor la un nivel cultural mai înaintat. O ofensivă culturală se impune ca un imperativ categoric.

De multe ori a plecat de acolo, dela București, câte un suflu de înviere, câte o flăcără de lumină, însă până la noi, uitați în fundul satelor, s'a stins. Și s'a stins nu pentru că nu ar fi avut ce aprinde în noi, nu pentru că vântul vremii ar fi stins-o, ci pentru că nu mai aveam în noi forța de a o menține aprinsă. Rupti, datori, flămânzi, cu sufletul deprimat, nu mai puteam lucra. Puțină recompensă materială ne trebuie și nouă.

N'am disperat însă. Convingerea noastră este că numai ridicând starea materială și culturală a săteanului, vom ridica și starea țării întregi, așa cum glăsuiește și poetul:

„Talpa țării, biata gloată, ridicând-o din
[noroii,

Ridica-vom țara toată, ridica-ne-vom pe noi“

Pavel Popescu,
Sebeșul de jos.

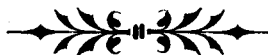

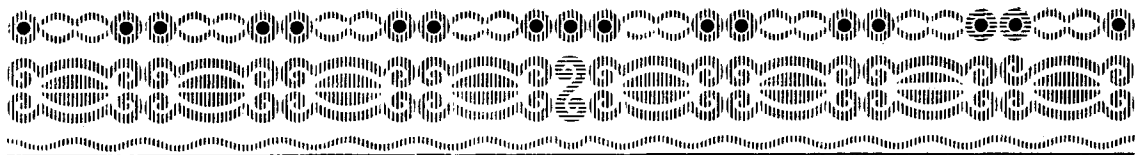
„Mama după ce a dat propriei sale făpturi viața fizică, trebuie să-i dea și viața morală, sădind în ea primele semințe ale educațiunii morale, religioase și intelectuale“.

MANTEGAZZA.

„Vrei să inspire tinerilor dragostea pentru bunele moravuri fără a le zice: fiți cuminți? Dă-le un mare interes ca să fie astfel; fă-i să simtă întreaga valoare a înțelepciunii și îi vei face s'o tubească“.

ROUSSEAU.

Învățătorul.

Cel mai frumos nume, dar cu cea mai mare răspundere morală. În general învățătorii țării noastre sunt fii de țărani, sau cel mult de preoți și învățători, cu un cuvânt sunt copii ridicați din ungherele satelor, trimiși la școlile din oraș, să se adape din izvorul culturii, ca în cele din urmă din câștigul sufletului lor să adape copii satului de unde au plecat copii și s'au întors educatori de copii.

Cât de bun se întoarce din școala tânărul candidat de învățător. Cele mai frumoase speranțe se leagă în sufletul său, iar prin firul gândurilor răsar iluzii strălucitoare. Lumea pe care și-o imaginează tânărul candidat seamănă cu un basm fermecător sau cu un raiu plin de îngeri și de oameni buni. Cât n'ar jertfi mulți din învățătorii noștri mai vechi să mai poată răscumpăra acele vremi de farmec, acele imagini de vis și poezie. Zadarnic! toate vin la vremea lor o singură dată. Copiii cu jucăriile, tinerii cu iluziile, bătrânii cu amintirile.

Când pleacă să-și ia postul în primire nu se gândește decât la bine și la lucruri frumoase.

Il vedem în școală în mijlocul elevilor.

Unul din copii e încălțat cu o opincă și un papuc, altul e desculț, unul n'are carte, altul nici măcar părinți înțelegători să-i procure cele trebuincioase, copilul primarului și al consilierului cercetează mai rar școala ca ceilalți, pentru că vezi doamne, el e legea și ministrul în satul lui etc. etc.

Acum abea își coboară capul din stele și începe să descurce cu tact și migăleală firele realității. Sfaturi la cei mici, convingeri la cei mari, datorie și muncă între pereții școlii, dar o și mai stăruitoare muncă afară din școală.

Să învățăm dela plugarul luminat:

Cu câtă grijă nu-și aranjează acareturile în curte. Toate sunt la locul lor. Seamănă cu un birou curat, cu toate actele rezolvate.

Animalele îngrijite la timp, liniște în curte, rânduială în casă. Fiecare din slujbași se mișcă după aceeași lege a muncii în fiecare zi. Aceiaș mână, acelaș timp, aceeaș dragoste de a-și face datoria în orice clipă.

Când ale casei sunt împlinite, se deschid larg porțile și plugarul se îndreaptă cu hotărîre spre câmpul semănat cu tot felul de roade.

Acolo pare că se găsește și mai bine pe sine însuși, acolo pare că se contopește și mai bine cu munca și cu toată istoria vieții sale de plugar. Adecă în acelaș timp și-a aranjat și ale casei, și ale câmpului.

Aceiași poate fi și norma oricărui învățător.

Exemple:

Un părinte vine infuriat de acasă pentru că l-ai amendat pentru absența copilului.

Nu arunca benzină pe focul mâniei lui, ci începe a-l convinge în mod înțelept că există o lege, care trebuie respectată, dacă se vaeră de sărăcie, fă dovezi cu elementele mai sărace sau tot pe atât de nenocite, cari își fac datoria față de școală.

Vin pe urmă mulți cu mentalitate primitivă, ori vin revoltați pe schimbul de cărți în fiecare an, când pe vremea lor spun c'au învățat patru frați din o singură carte toate clasele. Cred că fiecare învățător se întâlnește cu astfel de absurdități.

Atunci îl convingi ușor cu constatări din progresul agriculturii.

Pe vremea bunicului grâul se scotea din pae cu imblăciul, pe vremea părinților mei au apărut mașini de treerat mânate de cai, iar azi în vremea mea văd că grâul curge de-a gata în sac, încă ales pe calitate.

Învățătorul pacient și înțelegător anume trebuie să vâneze absurdități de felul acesta ca să aibă ocazie să leucidă.

Învățătorul care nu comunică cu părinții elevilor, nu și-a făcut datoria decât pe jumătate, iar clădirea sa din școală se aseamănă cu Mănăstirea lui Manole, ce zidești ziua, noaptea se dărâmă. Sătenii noștri urăsc pe aroganți și iubesc până la fanatism oamenii comunicativi, oamenii cu suflet deschis și prietenoși.

La o școală erau mai mulți învățători:

Unul din ei se plângea an de an că nu-i frecventează copiii școlii, și minune, numai cu el făceau copiii această excepție. Era învățătorul om rău? îi pedepsea, nu preda lecțiile cu destulă însuflețire?

Nimic din toate acestea.

Învățătorul era un exemplar bine pregătit, dar avea un aer prea grav, cu elevii săi nu comunica afară de litera studiilor nimic altceva, cu părinții încă nu-i plăcea să stea de vorbă.

Iată explicația băncilor goale la o școală cu frecvență bună.

Tot învățătorul este cea dintâiu chee care deschide inimile și cucerește poporul.

Multă, foarte multă mlădiere sufletească un suflet larg și a toate iertător. Orice curent primejdios școlii și culturii trebuie combătut cu energie și dovezi. Prefă-ți sufletul asemenea săgeții lui Achile, care cu o parte rănea iar cu alta vindeca.

Nu te război cu adversarii, gândește-te că chemarea ta e să dezarmezi pumnul ne-bunului, nu să-i iriți veninul primitivității, cu care dacă nu te poate nimici totuși te înjosește, sau îți tulbură liniștea sufletului, care totdeauna trebuie să nu-i lipsească unui învățător.

În istoria omenirii avem oameni cari prin puterea zâmbetului, au cucerit mult mai mult decât războinicii, vecinic cu sabia ridicată.

Răsboiul ce-l poartă învățătorul azi ca și eri, eri ca și mâine, e un răsboiu greu, un răsboiu ce se va câștiga numai prin căldura zâmbetului.

Zâmbește senin și sincer tinere învățător copiilor tăi și-i vei pregăti să te urmeze și iubească în mod fanatic. Cunosc copii cari luau apărarea învățătorului, când părinții sau alți oameni îl criticau. Plângeau de revoltă și mergeau până la cazul reclamației. Credință și fanatism. Iată ce poți creia în sufletul unor copii.

Deci să ne întoarcem la blândețea predicată de Isus și la zâmbetul sincer și curat, la zâmbetul cuceritor de suflete, ce liniștește vrajba și unește toate valurile într'o singură matcă.

Cel dintâi obiectiv al unui învățător e să unească poporul ce-l conduce, să-și fixeze pe icoana inimii maxima lui lugurtha: „Prin unire cresc statele mici, prin vrajba pier cele mari”.

Ion Tatu.

„Femeile sunt mai delicate decât noi, prin construcția lor și prin obiceiuri; ele suferă boale mai grele și au desfătări mai puține. Bărbatul este protectorul lor firesc. Cât este de nemernic acela care le oprimează, care le supără și care nu le dă toate considerațiunile, toate îngrijirile sale.

Inima lor simfitoare le face compătimitoare pentru toate mizeriile; le vedeți neobosite la patul bolnavilor și unde este o fe-

meie săracul nu suferă. O cât de nemernic este acela care abuzează de sensibilitatea lor pregătindu-le remușcare și desonoare!

Cine dintre noi nu se simte mișcat gândindu-se la mama sa proprie, la surorile sale? Când aveți de-a face cu alte femei, gândiți-Vă cum vi s'ar părea dacă ați vedea făcându-li-se acestora o nedreptate sau o sfidare virtuții lor.

CESARE CANTU, Il galantuomo.

Cursurile complimentare.

Obligativitatea și frecvența în cursurile complimentare este una din problemele învățământului nostru primar, în jurul căreia deși s'a discutat atât de mult nici până azi nu s'a ajuns la soluționarea ei. Aproape n'a existat revistă pedagogică, de câțiva ani încoace, în care să nu se fi scris cel puțin un articol asupra unei probleme. Și cum ar fi rămas nepăsători, toți acei ce se interesează de soarta învățământului, când vedeau că an în an aceste cursuri sunt tot mai slab frecventate de elevi și rezultatele tot mai puțin satisfăcătoare?

Dar par'că în ciuda tuturor celor ce s'au străduit să contribuie cu cât de puțin la îndreptarea răului, răul în loc să descrească, crește. Frecvența e tot mai slabă, absolenții tot mai rari. Au ajuns azi după 10 ani de aplicare a legii, chiar și la școlile cu populație școlară mare, să numeri absolenții pe degete.

În dorința de-a se aduce o cât mai grabnică remediere a răului, s'au adus acuzații tocmai acelor cari erau mai puțin vinovați. Unii au aruncat întreagă vina asupra învățătorilor: Dacă cursurile complimentare nu dau rezultatele așteptate, cine altul poartă vina dacă nu, acel ce este sufletul școlii, învățătorul?

Acolo, ziceau ei, unde învățătorul e devotat școlii și muncește cu dragoste și stăruință, e imposibil ca obligativitatea să nu se respecte și frecvența să nu fie mulțumitoare.

Alții, învinovățiau pe părinți că nu înțeleg, sau mai bine zis n'au ajuns să priceapă rostul școlii. Dar și în acest caz tot învățătorul era vinovat că nu-și face datoria, arătând sătenilor rostul școlii și binefacerile învățăturii.

Iar alții au găsit vinovată însăși Legea învățământului primar și vedeau îndreptarea răului prin schimbarea legii. De aci și intenția guvernului trecut de-a veni cu o nouă lege a învățământului primar. Și am fi avut-o cu siguranță și iarăși mai treceau vreo 10 ani de încercări și orbecăeli, dacă schimbarea dela finea anului trecut nu i-ar fi împiedecat apariția.

Dar adâncindu-ne puțin în cercetarea problemei vom vedea că altele, cu totul altele, sunt cauzele cari împiedică buna funcționare a acestor cursuri; și câtă vreme acestea vor dăinui ori câtă pricepere și bunăvoință va avea învățătorul, ori câtă dragoste de școală părinții și ori cât de bună va fi legea, rezultatele nu vor întrece pe cele de azi.

Pentru a privi problema din față, pentru a o examina fără exagerări și fără patimă, se impune dela început clarificarea următoarelor chestiuni:

1. În starea actuală de dezvoltare a poporului român a fost necesară ridicarea școlii primare la 7 clase?

2. În cei trei ani din urmă, în așa numitul curs complimentar, se mai urmărește vre-un alt scop în afară de acela al școlii primare propriu zise?

3. Cum sunt organizate aceste cursuri și cari sunt mijloacele ce trebuiesc întrebuintate pentru atingerea scopului urmărit de ele?

Răspunsul primei chestiuni e limpede și ușor de dat.

Astăzi, mai mult ca ori când, este nevoie de o cât mai intensă propagandă pentru ridicarea și înaintarea stării culturale a poporului român. Nouile și fireștile granițe ale Statului Român cuprind între ele minorități cu o veche tradiție culturală, cu o deplină înțelegere a rostului cărții. Cum va putea domina poporul român asupra acestor mi-

norități când starea lui culturală e inferioară acestora ?

Situația noastră de națiune dominantă, fără a mai aminti progresul și ridicarea unui popor cu o serioasă cultură, impune cu necesitate o cât mai temeinică și mai rodnică muncă în direcția culturală. Și cum primul factor cultural e școala și mai ales școala primară, prin care toți trebuie să treacă, ridicarea ei la 7 clase a fost o necesitate de care legiuitorul a trebuit să țină seamă. Ar fi deci o absurditate să susții că durata cursului primar e prea lungă și cu toate acestea se mai aud glasuri izolate cari cer reducerea școlii primare la 6 și chiar la 5 ani.

Răspunsul la a doua întrebare ni-l dă Legea inv. primar. Într'adevăr art. 94 din Reg. pentru aplicarea legii inv. primar zice : În cursul complementar pe lângă cultura generală se va da o deosebită dezvoltare învățământului practic utilitar. Aci se stabilește legătura strânsă dintre școală și viață dându-se îndrumări pentru una din ramurile de activitate practică, ținându-se seamă de cerințele regionale. Se vor întocmi programe analitice cu caracter agricol, comercial, industrial și profesional.

În ceea ce privește ultimul răspuns mă voi referi numai la școlile cu caracter agricol ; având în vedere că țara noastră e o țară agricolă, cele mai multe cursuri complementare vor avea acest caracter. Și nu găsesc alt răspuns mai potrivit decât tot unul din sus amintitul Regulament. Iată ce se spune la art. 127 : Deosebit de terenul pentru grădina școlară fiecare școală rurală va trebui să dispună de cel puțin 4 ha. teren de cultură în țarină. Terenul de cultură servește pentru aplicarea învățământului practic agricol cu elevii. Învățătorii vor pune în practică pe câmpul de experiență toate cunoștințele folositoare ce trebuiesc predate elevilor, conform programei inv. agricol.

Organele de control școlar, consilierii agricoli și agronomii vor cerceta, în mod deosebit, dacă culturile agricole de pe câmpul de experiență corespund planului stabilit și

scopului urmărit în vederea selecționării și intensificării producțiunii agricole. În cazul când se constată că nu se lucrează conform planului stabilit terenul se va da în arendă în favorul comitetului școlar.

Și acum după ce am arătat cum a înțeles legiuitorul să fie organizate aceste cursuri să ne dăm puțin seama cum funcționează ele în realitate. Cu durere trebuie să mărturisim că și azi după 10 ani dela promulgarea legii, ne găsim tot la început.

Cursurile complementare sunt pur teoretice. Nu se face altceva decât se repetă și se aprofundează cunoștințele din primele patru clase. Mijlocul de predare cunoștințelor a rămas tot cartea. Nimic din ceea ce prevede legea, nimic din scopul, din rolul ce trebuie să aibă aceste cursuri, expus atât de bine de legiuitor.

La școlile cu caracter agricol terenul de experiență lipsește, dacă ici colo există câte o școală care a fost împroprietărită, terenul ori e cel mai rău din hotarul comunei ori e așa de departe de sat încât e o imposibilitate să-l lucrezi cu copiii. Par'că înadins s'a căutat, ca să nu corespundă scopului urmărit. Și atunci ce-i mai rămâne învățătorului de făcut decât să recurgă la singurul mijloc ce-i stă la îndemână, chiar și în predarea cunoștințelor de agricultură, la carte.

Cartea, la care unii țin așa de mult, țărănul român o urăște din tot sufletul. Cei ce trăiesc în mijlocul sătenilor s'au convins, cred, că aceștia nu sunt contra învățaturii ci contra cărții. Urăște țărănul cartea, poate prin faptul că toamna când se începe școala, se vede silit să-și vândă vacuța de lapte să cumpere copiilor cărți. Poate vor mai fi și alte motive dar ce e sigur, e că urăște cu patimă.

Și-atunci mă 'ntreb dacă adevărul constatat e în afară de orice îndoială de ce în aceste cursuri complementare cari fac legătura între școală și viață, unde deprinderile la munca agricolă trebuie să fie pe primul plan, iar cartea să fie ceva secundar la care se recurge numai rare ori pentru lămurirea și întregirea acestora, tot învățământul teoretic predomină ?

Aci văd eu răul, greșala cea mare de care suferă cursul complementar. Nu s'a ținut seamă la organizarea lor de prevederile legii, de scopul lor adevărat. Nu i se dă copilului nimic, dar absolut nimic, din tot ce i-ar folosi în viața lui de mai târziu. E natural ca țăranul să nu priceapă de ce mai e nevoie să trimită copilul trei ani mai mult la școală.

Ne plângem că toamna și primăvara copiii sunt reținuți de părinți la munca câmpului. Foarte bine fac, de ce să-i pedepsești? Pentru că inițiază părintele pe copil în rostul vieții lui de mai târziu? Dar prin ce înlocuiește școala rudimentarele cunoștințe pe cari le primește copilul, viitor agricultor, dela părintele său? Prin declinarea adjectivului articulat și nearticulat sau prin conjugarea verbului la toate timpurile? Ce-i folosesc copilului în viață toate acestea și câte va mai reținea din toate pe cari astăzi se pune atâta preț?

Ne mirăm că grâul românesc e tot mai depreciat pe piețele străine, că țăranul român lucrează tot mai rău și de mântuială pământul.

Până nu e prea târziu, până nu se pierde cu totul încrederea în aceste cursuri complementare, să se procedeze la reorganizarea lor, să fie puse în condițiile de funcționare conform prevederilor legii.

Să se ia dispoziții urgente ca fiecare școală rurală să fie pusă în posesia unui teren propriu, câmpului de experiență.

Aceste câmpuri vor fi, ceea ce trebuie să fie, îndreptar și stimulent sătenilor pentru o muncă mai rațională a pământului și locul de practică agricolă al copiilor.

Pentru ca aceste terenuri să-și ajungă scopul mai nimerit ar fi să fie puse sub di-

recta supraveghere a Min. Agriculturii, dat fiind rolul ce-l au ele sub îndrumarea agriculturii țării.

Avem în țară o mulțime de consilieri agricoli, agronomi, cu o temeinică pregătire, cu înalte cunoștințe agricole. De ce s'ar mărgini acești oameni numai la alcătuirea de tablouri și statistici?

Și de ce să-i pretinzi învățătorului, acestui mai umil dintre funcționari, plătit cu jumătate leafa unui șofer, să știe și să facă de toate?

La munca și stăruința învățătorului să se adauge priceperea agronomului și se va putea face mult.

Astăzi avem iarăși în fruntea Min. Instrucțiunii pe dl Dr. Anghelescu. Il știm neobosit în tot ce privește ridicarea și buna funcționare a învățământului. Citim, cu bucurie, prin ziare mulțimea de posturi înființate precum și hotărârea de-a relua campania de construcții școlare.

Dar credem că e timpul să dispună ca aceste cursuri complementare, cari dela plecarea D-sale din fruntea Min. Instrucțiunii a fost un chin și pentru învățător ca și pentru elevi, să fie reorganizate conform scopului ce trebuie să-l urmărească și conform prevederilor legii.

Altfel nu numai că nu vom mai avea nevoie de noi localuri de școală, dar vom fi siliți să mai închidem și din cele existente.

Suntem siguri că omul care o viață întreagă și-a consacrat-o binelui și progresului școlii ne va auzi, iar principalul rău de care suferă cursul complementar va fi îndreptat.

Șt. Poteoaună, inv.

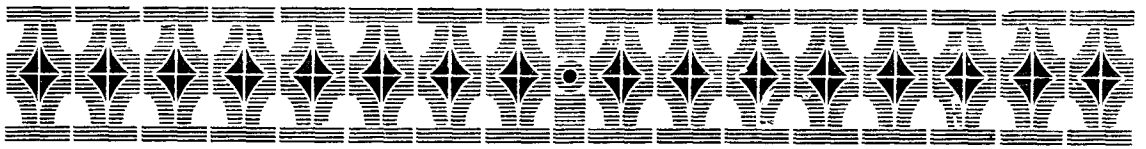
„Bătrânețea este o frumoasă coroană ce se găsește numai pe calea cumpătului, a dreptății și a înțelepciunii“.

HERDER.

„Mulțimei îi place numai ceiace îi afătă fantazia sau îi leagă rațiunea de ideile comune“.

BACON.

Cooperajia școlară.

Dat fiind faptul că mișcarea cooperatistă din țara noastră încă din primele sale începuturi și până în vremurile de azi a fost neîncetat și în cea mai mare măsură opera învățătorilor, presupun că principiile sale sunt îndeajuns de cunoscute și găsesc de prisos să le mai expun aci. Ceeace ne preocupă pe noi azi este problema cooperajiei școlare. Introducerea cooperajiei în școala primară este fapt îndeplinit în alte țări de acum 25 de ani. E de remarcat că chiar în țara noastră acum 25 ani, Spiru Haret, printr'o circulară din buletinul oficial pe Septembrie 1908, a atras atențiunea tuturor învățătorilor asupra înnființării de cooperative școlare. Rezultatele acestei circulanri nu s'au arătat însă. Franța, unde această mișcare a atins culmi nebănuite, datează de peste 30 ani, a ajuns să aibă azi 10.000 de cooperative școlare, cari grupează peste 250.000 elevi. De asemenea în Ceho-Slovacia, Ungaria, Bulgaria, Italia, Finlanda, America, Anglia, Argentina și Mexic cooperajia școlară se bucură de o mare trecere. D-șoara Butt secretara biuroului internațional al educației dela Geneva, care s'a ocupat de mișcarea cooperativă școlară, întocmind o dare de seamă a acesteia, mărturisește între altele că este foarte greu să se indice cine a avut prima idee de a înnființa cooperative școlare.

Totuși dat fiind faptul în deobște cunoscut de toți cooperatorii că fondatorii mișcării coop. „Cinstiții pioneri dela Rochdale“ au avut ideea de a forma cooperatorii prin educația făcută în cadrul societății lor, putem spune că tot dela ei a pornit și curentul de care ne ocupăm noi azi. După biblioteca înnființată de ei la 1850, în acest scop, au întemeiat și o școală pentru educarea tineretului în spirit cooperativ.

Odată ideea lansată, era firesc ca mai târziu ea să fi luat forme noi, ca cele de azi. Am convingerea că prima coop. șc. a răsărit aiurea, fără să se știe precis când și cum, din aceleași nevoi și motive din care a luat ființă coop. ce am înnființat și eu. Activând în coop., m'am gândit adesea care să fie cauza pentru care mișcarea cooperatistă merge așa de greu. Am constatat că aproape toți câți și-au pus această întrebare, că toată cauza stă în lipsa de educație cooperatistă încă de pe băncile școalei. Era în 1925 iarna, când în urma unei discuții ce am avut cu colegul Mina Grădinaru, am luat hotărârea înnființării coop. șc. la școala din com. Porcești jud. Sibiu unde funcționez ca învățător. Zis și făcut. Am alcătuit singur statutele și am constituit-o cu 51 elevi, cari au depus 950 lei capital social. Statutele ni le-a aprobat C. C. S., care și le-a însușit și cu unele adăogiri, le-a tipărit și împrăștiat în toată țara. Știu că asemenea încercări s'au făcut și la noi înainte de data la care am înnființat eu coop. numită. Casele de economie prevăzute de legea învățământului primar, funcționează și azi pe lângă numeroasele școli și dau rezultate frumoase. Ceeace a făcut ca încercările izolate de înnființări de coop. șc. să nu reușească a fost lipsa totală de organizare și îndrumare a acestora. După ce am prezentat statutele spre aprobare C. C. S., dl T. C. Ionescu-Pășcani, un valoros promotor al coop. române, văzând bazele temeinice ale coop. ce am înnființat și preocupat încă din vremea când era învățător, de această idee, a dat la iveală o broșură despre coop. șc. În pagina coop., care apărea în ziarul „Dimineața“ în 1925 și în ziarul „Universul“ în 1927, am publicat o serie de articole despre modul de organizare și de conducere

al coop. șc. Matei Basarab din comuna Porcești jud. Sibiu. Că a lipsit organizarea și îndrumarea pentru punerea în practică a acestei idei pe care sunt sigur că mulți învățători o aveau, se confirmă prin cele 1000 și mai bine scrisori ce am primit din toate colțurile țării, chiar și dela oameni din afara școlii, cum este cazul dlui Locot. N. Spiridon, din Timișoara. Până și învățători unguri mi-au scris cerând lămuriri. De atunci în publicațiile oficiale coop. prin reviste și prin ziare s'a vorbit din când în când despre coop. șc., iar rezultatul acestei acțiuni de propagandă se confirmă prin cele peste 800 de coop. șc. ce ființează astăzi.

Ceiace este însă de relevant în acțiunea pornită în acest scop este faptul că dela început, paralel cu instrucțiunile de organizare și conducere a coop. șc. am arătat marele rol ce-l are aceasta în educațiunea și instrucțiunea elevilor.

Și acum, înainte de a ataca miezul problemei sunt dator a sublinia un fapt fundamental în tratarea acestei chestiuni. Preocupându-mă în special de valoarea educativă privită din toate punctele de vedere a coop. șc. am ajuns la o concluzie pe care vă voi expune-o mai jos. Este necesar pentru înțelegerea desăvârșită a expunerii de față să arăt că pedagogia — știința educației — își are înfipte rădăcinile în filosofie. Voiu încerca să vă arăt că la baza ideologiei coop. șc. stă aceiași concepție filosofică pe care o găsim la baza pedagogiei vremurilor ce trăim. E vorba despre concepția față de lume și viață pe care implicit trebuie să o mărturisească ori-cine cugetă filosofie. Coop. șc. e dominată de ideea fundamentală filosofică dualistă. Materia și spiritul sunt elementele componente ce stau și la baza coop. șc. ca doctrina. O realitate materială — de ordin economic și o spiritualitate diriguitoare și subordonată unui ideal, iată substanțele intime din care e alcătuită în esență doctrina coop. șc. Această concepție filosofică este însăși concepția care domină cugetarea poporului nostru, este însăși concepția religiei noastre creștine. Pornind din aceleași adâncuri ale sufletului nostru, coop. în ge-

nerie și în special cea școlară își justifică cu prisosință necesitatea și existența firească, precum și posibilitatea realizării idealului propus. Pedagogia vremurilor de eri și de azi mai ales este în căutarea unui mijloc cât mai adecuat educației și instrucției, care să întrunească toate condițiile impuse de principiile formulate de ea în ajungerea idealului educativ ce se urmărește. Ce este oare guvernarea de sine a clasei, și alte asemenea încercări, decât căutarea mijlocului cel mai potrivit cu ajutorul căruia să se poată face educația și instrucția copiilor cu rezultate mai sigure. Guvernarea de sine a clasei, bazată numai pe precepte morale este o organizare a vieții școlare în mod artificial. Viața socială a grupului în care trăește copilul în afara școlii, este cu totul alta decât aceia pe care o trăește în școala unde se află, introdusă ideea guvernării de sine, așa cum a fost preconizată de Förster. Pentru Elveția lui Förster guvernarea de sine a clasei așa cum a fost expusă de dânsul poate să dea rezultatele dorite. Educația copiilor bazată numai pe precepte, lipsită complect de elemente de natură materială, care să-i înfățișeze „totul vieții în care va trăi elevul“, este unilaterală și dăunătoare. Elevii crescuți într'o asemenea atmosferă, vor deveni desarmații și neputincioșii vremurilor ce vor trăi. De asemenea și școala cea nouă bazată pe plăcere păcătuște din acelaș punct de vedere al unilateralității. Să fim înțeleși, nu negăm aci rolul binefăcător, deși unilateral al acestor curente. Decât nimic tot e mai bun ceva.

Un mijloc de educație care să întrunească toate condițiunile cerute de viața socială în care se desvoltă și în care va trăi elevul de azi, a fost preconizat de Pestalozzi, pedagogul desăvârșit, care a deschis larg orizontul pedagogiei moderne. Era convins, meșterul pedagog de principiul enunțat și de noi, că o școală ideală poate fi numai aceia care închide întrânsa însăși viața socială a timpului, bine înțeles adaptată puterii de înțelegere și simțire a copilului. Ce a fost oare școala dela Neu-hoff, decât organizarea vieții școlare în concordanță cu viața socială

a timpurilor acelea? Așezarea vieții școlare pe un substrat material — economic, este tot opera lui Pestalozzi. Trăiau elevii lui, muncind pământul care trebuia să le dea hrana trupului și-și înobilau sufletul printr'o educație intelectuală, morală, socială și fizică bazată pe organizarea economică a însăși vieții școlare. Nu i-a reușit lui Pestalozzii în practică acest mijloc de educație, din cauza împrejurărilor critice în care a trăit și mai ales din cauza faptului, că în idealismul desăvârșit ce-i stăpânea sufletul, n'a ținut seamă de realitățile timpului său. Principiul organizării vieții școlare în armonie cu viața socială, a rămas în teorie până în zilele noastre și a fost enunțat de toți pedagogii.

Găsirea mijlocului necesar realizării lui în mod desăvârșit, exceptând încercările unilaterale ce s'au făcut — nu s'a aflat până azi, când cu toată hotărârea și autoritatea ce ne-o dă o experiență bazată de realitatea vieții sociale și cu toată pregătirea pentru a înfrunța criticile ce ni se vor aduce în special de pedagogii adepți ai filosofiei spiritualiste, spunea hotărât că l-am descoperit.

Acest mijloc este coop. șc. Mi se va spune: Dar aceasta există de peste 30 ani, așa că nu e o descoperire nouă. Evident că în aparență pare așa. Se știa de toată lumea că în aer se află electricitate, dar numai de curând s'a descoperit, ce minuni poate face aceasta. Da! Există coop. șc. de aproape 3 decenii, dar nimeni n'a avut curajul s'o transforme din întreprindere de natură pur economică și de educație cooperatistă, în mijlocul cel mai adecvat de educație integrală. Nimeni n'a îndrăznit să afirme că organizarea vieții școlare pe baze coop. este mijlocul cel mai nimerit de aplicare a principiilor școlii active. Prin coop. șc. s'a introdus în școală viața socială a timpurilor ce trăim, de care școala prin structura sa de până acum, cu toată străduința depusă în forme de cele mai multe ori superficiale era foarte departe.

Și acum, sunt dator să dovedesc înaintea d-lor Voastre, temeinicia afirmațiunilor de mai sus. Intreaga literatură, atât străină, cât

și română, despre coop. șc. a atins rolul educativ al acesteia dar pe planul întâiu, au stat preocupările de a forma coop. desăvârșiți. Noi răsturnăm situarea cooperației șc. punând pe planul întâiu rolul ei, ca mijloc de educație integrală și lăsând pe planul al doilea chestiunea formării de cooperatorii, aceasta fiind considerată ca o urmare firească a organizării vieții școlare pe baze cooperatiste.

Iată rezultatele obținute de mine pe acest tărâm, pe baza concepției arătate mai sus. După constituirea coop. șc., când s'a ales consiliul de ad.-ție, censored și vânzătorul, o viață nouă, timidă la început, a luat naștere în școală. Intre alte subiecte de conversație între elevi, surprinse de mine, erau și acestea: „Dacă ești membru la cooperativă”, câți bani ai depus la capital social” „și mie îmi dă tata 10 Lei cât va vinde cucuruzul” sau „uite mă, ce caete am cumpărat dela coop. cu 10 foi și am dat numai 1'50 Lei nu 2'50 Lei ca la prăvălie etc.”.

Conștiința că face parte din societate prin depunerea celor 10 Lei drept capital social, a luat naștere în sufletul tuturor elevilor asociați. O comunitate de interese materiale, i-a făcut pe elevi să se simtă legați între ei. Această comunitate de interese materiale după cum vom vedea mai jos, precedă pe cea spirituală.

„Și dacă ai capital mai mare ca mine, tot atâtea drepturi ai în societate ca și mine” iată trăită în chipul cel mai minunat mult cântata democrație. Aducerea la cunoștința comitetului a faptului că un elev oarecare a cumpărat un caet dela prăvălia din sat și grămădirea elevilor să vadă caetul, compararea acestuia cu unul dela coop. apoi comentarii asupra calității hârtiei, a numărului de file și al prețului, sunt dovada cea mai bună a recunoașterii unui simț al solidarității sociale. Problema raportului dintre indivizi și societate, una din preocupările de seamă ale sociologiei, deși într'o formă minusculă, este pusă aci și fără să fie manifestată conștient în sufletul lor neapt încă, pentru a o înțelege, este recunoscută de

ochiul cercetătorului preocupat de această problemă.

Educația morală, făcută până acum numai pe bază de percepte trase de păr, este de acum bazată pe fapte morale săvârșite în cadrul manifestărilor coop. șc. Un elev mai sărac dar silitor, nu are cărți de școală și caete. Președintele coop. șc. convoacă o adunare a tuturor membrilor și le propune în urma sugestiei învățătorului să hotărască darea unui rând de cărți și caete, copilului sărac. Dacă sunt mai mulți elevi săraci în adunarea lor, elevii fac cea mai minunată selecționare a acestora, fără să greșească în aprecierile lor de această natură. Ce lecție mai minunată ca aceasta se poate face cu elevii, în care să scânteze în sufletele lor, sentimentele de milă și de ajutorare a aproapelui. Dar când în sat o femeie bătrână, rămasă singură pe lume fără ajutor și neputincioasă e ajutată de ei, printr'un dar făcut de elevi în urma unei ședințe ținute în acest scop, în care hotărăsc săvârșirea faptei morale, nu este cea mai elocventă lecție de morală?

Când elevul S. R. vânzător al coop. a fost zărit de alți elevi că a luat din banii coop. 2 Lei, și a eșit afară în recreație să joace rișca a fost denunțat președintelui, acesta a convocat imediat comitetul, care a hotărât darea afară a vânzătorului și înlocuirea imediată cu altul, punându-i-se în vedere că dacă va mai săvârși și în afară de școală asemenea fapte, va fi dat afară din societate, motivările și toată discuția nu formează o lecție care poate fi dată de exemplu mai ales azi, conducătorilor firești ai națiunii? Morala este trăită și pătrunde sufletele până în cele mai adânci cute ale sale. Exemplele se pot înmulți la infinit. Este aceasta o auto-educație morală, o adevărată auto-guvernare, care se deosebește de cea amintită de noi prin aceea că elevul săvârșește fapta morală prin comunitatea din care conștient face parte și aceasta este trăită cu aceeași intensitate de toți elevii, „Conducerea de sine și prin sine a elevilor, duce la autonomia lor”. Coop. șc. le oferă cu prisosință aceasta. Aci guvernării sunt și

guvernării. A se governa însă, înseamnă a se domina a se stăpâni. Dar autonomia este ceva și mai mult decât stăpânirea de sine. Una nu-i decât un act de voință izolat, alta este o stare sufletească durabilă, este o aptitudine. Ea nu se poate dobândi decât după un exercițiu cu răbdare și în nenumărate feluri, după o lungă serie de acte de stăpânire de sine. Coop. șc. e un neîntrerupt prilej de asemenea acte.

Conștiința drepturilor și îndatoririlor membrilor față de societatea lor, este intuiția clară a drepturilor și a datoriilor individului față de societatea în care trăește. Nici că se poate concepe un mijloc mai puternic pentru educația socială. Intreaga ambianță socială, în care va trăi elevul mai târziu ca cetățean, om și creștin, e transpusă în mediul școlar prin coop. șc. Înțelegerea și exercitarea drepturilor de vot, participarea la conducere și datoria de a se supune hotărârilor luate de majoritatea asociațiilor, sunt virtuțile cetățenești pe care elevul le va practica și mâine cu conștiința luminată a însemnătății lor.

Coop. șc. prin sugestiile învățătorului va organiza sub supravegherea sa, cu ocazia serbării faptelor mari din viața neamului, serbări naționale în cari elevii se vor produce cu recitări, cântece și dansuri naționale. Va ajuta prin fondurile de care dispune ca să se facă excursiuni în localitățile istorice mai apropiate. Va organiza ținerea unui concurs pentru cea mai bună lucrare, făcută de elevi despre faptele mari istorice sau figurile Domnitorilor cari le-au săvârșit, acordând premii în cărți. Astfel, va ține trează în sufletele elevilor conștiința națională. Și aceasta, nu este altceva decât educație națională făcută tot în cadrul manifestărilor coop. șc.

De două trei ori pe an coop. șc. va organiza serbări sportive, de preferință în legătură cu serbările naționale. Dimineața va avea loc serbarea națională, iar după amiază cea sportivă. Părinții elevilor vor fi invitați la toate serbările de acest fel. Elevii toți vor face mișcări de ansamblu, gimnastică suedeză, apoi sărituri în lungime, alergări,

jocuri. Se vor da premii în cărți, acelor cari se disting la cele mai multe probe. Juriul va fi format din elevii mai înaintați din comitetul coop., cari vor decerne și premiile, bineînțeles sub ochiul neadormit al învățătorului. În modul acesta educația fizică, este fapt indeplinit, și în același timp elevii sunt ocupați cu folos și distractiv în zilele de sărbători când de obicei hoinăresc, săvârșind de cele mai multe ori fapte urâte. Pregătirea acestor serbări îi face, ca încă din timp să exerciteze anumite sporturi, astfel că și recreațiile, sunt întrebuințate de ei în acest scop, în afară de timpul liber pe care îl au. Prin aceste serbări organizate de coop. șc. se stabilește în chipul cel mai potrivit contactul cu părinții elevilor, atât de mult dorit de toată lumea învățătoarească.

Gustul estetic și plăcerea frumosului pot fi dezvoltate în sufletul elevilor, prin organizarea de expoziții școlare în care elevii și elevele vor expune lucrările efectuate de ei, la lucrul manual, desen și pictură. Și cu ocaziunea facerii unor asemenea expoziții, din inițiativa coop. șc. se vor acorda premii lucrărilor celor mai reușite.

Higiena despre care se vorbește în cărțile lor va fi practică de elevi, prin organizarea postului de curățenie în care anumiți elevi și eleve sunt obligați cu rândul să facă și să mențină în cele mai bune condițiuni, curățenie clasei și chiar a școlii întregi.

Educația intelectuală se poate face cu ajutorul coop. șc. în cel mai minunat chip. Spre exemplu: Ce lecție mai minunată de compunere despre „Scrisoare de comandă” se poate face în alt fel decât prin punerea elevilor cei mai înaintați și din conducerea coop. să facă chiar comanda pentru rechizitele necesare coop. lor, sau facerea mandatului poștal cu cari expediază valoarea obiectelor comandate de coop. Un elev slab la aritmetică din clasa 4-a, e pus ca vânzător, fiind astfel obligat să socotească neîncetat, pentru a putea da seamă cenzorilor ce mărfuri are în magazin, ce a vândut și ce bani trebuie să le arate. E cel mai minunat stimulent pentru elevii din această categorie. Cât de greu este să se explice elevilor

mecanismul conducerii țării, rostul votului obștesc, datoriile către Stat, și câte alte chestiuni de învățământ civic cuprinse în programa analitică. Apoi despre relațiile dintre indivizi, asociațiile profesionale, etc. cu câtă greutate se pot face înțelese de elevi. Unde este coop. șc., toate acestea sunt fapte trăite, iar învățătorul nu are în predarea lecțiilor de asemenea natură, decât să se folosească de toate prilejurile ce i le dă coop. șc. și despre care am amintit și mai înaintea. La aritmetică, elevii vor lucra probleme oferite de însași coop. lor. Calcularea procentelor peste prețul de cost la mărfurile comandate, calcularea dobinzii la banii depuși la Banca Populară unde au contul lor, socotirea beneficiului brut, a celui net și câte alte probleme nu sunt luate de însași viața pe care o trăesc în cadrul coop. șc. În clasa mea, ori de câte ori era vorba să facem vre-o problemă oarecare „Un negustor, un comerciant, etc.” erau înlocuiți întotdeauna cu o coop. O coop. făcea sau dregea, cutare lucru. Dar la religie, șt. nat. etc.? Pentru toate obiectele de învățământ se pot găsi cele mai minunate exemple în însași viața coop. șc. Elevii vor trăi și vor învăța totul prin ei înșine.

Strângerea plantelor medicinale, în scopul aranjării unei farmacii populare și mai ales în scopul comercializării acelor plante pot deasemenea constitui în cadrul coop. o activitate practică care în acclăș timp aduce și un beneficiu oarecare. De asemenea cultivarea în comun, a terenurilor destinate practicei agricole, pot fi cu folos transformate în izvoare de câștig pentru coop. Cu alte cuvinte din asemenea îndeletniciri elevii vor înțelege ceiace foarte greu pot înțelege oamenii de acum și anume folosul cel mare al vânzătorilor în comun al produselor proprii.

Ceiace este însă foarte important de relevat, este faptul că învățătorul are cele mai minunate ocazii de a putea pătrunde și cunoaște individualitatea elevilor săi. Nenumăratele prilejuri și situații în care sunt puși elevii, pot evidenția aptitudinile fiecăruia. De aci învățătorul, va putea culege materialul necesar pentru a fi în stare să se

pronunțe și în ce privește orientarea profesională a elevilor săi.

Nu se poate concepe un mai excelent generator al activității proprii al elevilor, decât coop. șc. E mult de spus în legătură cu problema educativă a coop. șc. Vom trata această chestiune într'o lucrare specială care va apare în curând, așa că rămânem numai pe lângă indicațiunile tangențiale, pe care le-am expus fugitiv aci, cu scopul de a trezi în d-le voastre, interesul pe care îl merită problema pusă în ordinea de zi a acestui congres.

Trebue să amintesc în câteva cuvinte și o altă latură a coop. șc. Acolo unde ea va prinde rădăcini și unde învățătorii vor pune tot sufletul pentru organizarea ei spre binele și ușurarea lor, coop. șc. prin operațiunile pur economice, cari se reduc la aprovizionarea elevilor cu cele necesare lor, ca școlari și la eventuala desfacere a produselor lor, se vor realiza și însemnate beneficii materiale. Coop. mea școlară care a început cu un capital de 951 lei, făcând numai operațiuni de aprovizionare cu cărți, caete, creioane, gume, penițe, tocuri, condee, etc. a realizat în cei șase ani de existență, beneficii în valoare de 24.000 lei. Populația școlară este de 230 elevi, iar locuitorii pot fi clasați printre aceia de mijloc, ca situație materială. Din aceste beneficii se pot acorda premiile de care am vorbit, cărți gratuite elevilor săraci, contribuții la diferite opere cu caracter național, cum este de exemplu ridicarea monumentului celor doi mari Regi ai neamului, etc. De asemenea pe rând, se poate cumpăra materialul didactic de care are nevoie școala și câte alte opere pentru promovarea învățământului nu se pot face din fondurile coop. șc.

Pentru a înlătura acuzațiunea fundamentală, care s'ar putea aduce introducerii coop. în șc. și care ar consta în faptul că se introduce în școală spiritul mercantil — negustoresc, ceiace nu ar cadra cu scopul urmărit de școală, răspundem că în împrejurările de azi chiar dacă ar fi justă acuzațiunea adusă, ceea ce nu este cazul, după cum cred că am putut dovedi prin expu-

nerea de mai sus, răspundem că este o absolută necesitate ca cel puțin săteanul de mâine și în special cel din Moldova și Basarabia să știe să-și valorizeze produsele sale, mai rațional înlăturând intermediarii străini de națiunea noastră care-și bat joc de produsele lor și beneficiază în modul cel mai scandalos de munca depusă de el cu atâta trudă. Fiecare sătean în deobște, fiind nevoit să-și valorizeze singur o parte din produsele sale e bine și util, ca să fie cât de puțin familiarizat cu comerțul. De altfel are nevoie de cunoștințe de acest fel și ca cumpărător al atâtor produse industriale de care are nevoie gospodăria sa.

Și acum să amintim și despre formarea coop. desăvârșiți ai vremurilor de mâine. Copiii crescuți în spirit coop. pe băncile școlii, practicând principiile coop. încă de mici, familiarizându-se cu mecanismul de conducere al coop. din copilărie, cu siguranță mâine vor fi coop. pe cari îi visăm noi cei de azi. Poate vor înțelege ei de acum că în coop. nu trebue să domnească ura, nepăsarea și mai vărtos hidra politică.

Nu v'am amintit nimic despre organizarea tehnică a coop. șc., pentru faptul că aveți la îndemână instrucțiunile necesare și statutele ce sunt alcătuite și puse la dispozițiunea tuturor.

Federala Cooperativelor școlare cu sediul în Comuna Porcești, jud. Sibiu înființată de subsemnatul încă din 1931, în scopul aprovizionării cu cele necesare elevilor, pe prețurile cele mai scăzute, se ocupă intens de organizarea și îndrumarea cooperației școlare din întreaga țară.

În acest scop a înființat un mare magazin cu peste 62 articole necesare elevilor, trimițând, contra ramburs, mărfuri în toate unghiurile țării, a tipărit statute și instrucțiuni pentru înființarea de cooperative școlare, precum și registrele necesare ținerii contabilității, de către școlari.

Până acum Federala a înființat în cuprinsul țării întregi peste 800 cooperative școlare, cărora le-a dat mărfuri, statute, registre și orice îndrumări.

Statutele costă 12 Lei două exemplare, iar cele 6 registre necesare unei cooperative se pot procura cu 196 Lei.

Oricine dorește să lucreze în acest domeniu și vrea să se inițieze în această importantă problemă de regenare a vieții școlare se poate adresa Federalei printr'o scri-

soare oficială și i se vor da toate îndrumările în modul cel mai prompt.

Oamenii de fapte, sunt sigur că nu vor ezita un moment de a acționa în sensul celor expuse mai sus.

I. N. Giolan, învățător.

Satele și orașele noastre sub raportul cultural.*)

— Infăptuiri. —

Sub numirea : „*Frăția Românească de pe malul stâng al riului Cibin*”, locuitorii români din partea de jos a orașului Sibiu au înființat o societate, care urmărește următoarele scopuri :

1. Să închegăm rândurile fraților noștri de sânge, căci e un păcat strigător la cer, ca și acum după 15 ani de conviețuire românească să trăim răsleți, fiecare pentru sine și după bunul plac al său.

2. Să ajutăm intereselor economice, culturale, sanitare și materiale ale membrilor noștri, după principiul atât de bine exprimat de V. Alexandri :

Unde-i unul nu-i putere

La nevoi și la durere;

Unde-s doi puterea crește

Și dușmanul nu sporește.

3. Să alcătuim o bibliotecă pentru popor din care cei dornici de învățatură să poată ceta cărți.

4. Să întemeiem o reuniune de înmormântare, căci e dovedit că moartea, de obicei, te găsește nepregătit.

5. Să ne construim o casă culturală, care ne trebuie ca pâinea cea de toate zilele.

6. Să înființăm o societate de consum, cooperative etc. ca în modul acesta să se poată

ajuta membrii noștri ajunși în suferințe, date fiind împrejurările grele pe cari le trăim.

7. Să veghem la numirea, întreținerea, curățirea și întărirea străzilor; apă, iluminat, canalizare etc.

8. Să ținem cursuri, ca d. e. : de alibnărit, pomărit, vierit, confecționarea de perii, împletit, creșterea viermilor de mătasa, gospodărie și altfel de cursuri practice, bune de utilizat în viață.

Drept mijloace, societatea va folosi: a) Șezători culturale; b) Conferințe; c) Expoziții; d) Serbări; e) Presa; f) Coruri; g) Excursii; h) Sporturi; i) Demersuri la autorități; k) Intruniri publice și alte mijloace legale.

Până acum „*Frăția Românească*”, care după modelul vecinătăților, e împărțită în 5 grupuri esențiale, a realizat în scurtu-i timp de existență dela 31 Iulie 1933 următoarele deziderate :

1. A compactat și tipărit o prea frumoasă carte de aur în care se vor semna numele tuturor aceluia, cari se disting și vreau binele societății.

2. S'a procurat porumb pe seama membrilor săi, desfăcându-se dublu decalitru cu Lei 25.

*) Sub acest titlu dorim să publicăm scrieri și rapoarte de ale învățătorilor despre modul : Cum au fost, cum sunt și cum ar trebui să fie multe lucruri din satele și orașele noastre.

3. S'a înființat o bibliotecă cu ajutorul mai multor instituții culturale, între cari amintim în primul rând societatea „Astra“, apoi ziarele „Universul“, „Adevărul“ etc.

4. Am pus bazele unei reuniuni de înmormântare la temelia căreia am pus principiul: „Ajută-te ca și D-zeu să-ți ajute!“ Taxa de înscriere în societate am stabilit-o în suma de 50 lei, odată pentru totdeauna și 20 lei lunar, în curs de una sută luni. În caz de deces beneficiază capul familiei cu 3000 Lei, soția cu 2000 Lei, iar ceilalți membri ai familiei, fie prin ajutor bănesc, fie prin împrumut, de sine înțeles, după cum vor fi împrejurările și între marginile putinții societății. Membrul înscris intră în drepturile prevăzute de statute, după șase luni dela înscriere.

5. În ziua de 27 Ianuarie a. c. am ținut prima convenire familiară a membrilor societății, cu taxe de intrare benevole, care a reușit peste orice așteptare, atât din punct de vedere moral, cât și din punct de vedere material, încasându-se frumoasa sumă de 6000 lei. Pentruca reușita convenirii să aibă un rezultat cât mai frumos ne-am îngrijit să executăm și un mic concert, câteva declamări și câteva cuplete cu concursul asociației „Gutenberg“ a tipografilor români din Sibiu. Bine ar fi fost, să fi avut corul propriu, lucrul acesta este însă o problemă a viitorului. Doi tineri români, cari se aflau în trecere, în turneul lor în jurul Europei, încă ne-au distras, unul cântând din gură și vioară, deodată în două voci, iar celalalt cântând dintr'un instrument nouă necunoscut numit „papilofon“. Tom-bola, care s'a aranjat cu acest prilej, a dat rezultate satisfăcătoare.

Dintre autorități ne-au onorat cu prezența dnii: Dr. O. Ivan, preș. comisiei înterimare locale, asesorul consistorial Petrișor, medicul municipal Dr. Sturza și secretarul personal al Prefectului jud. dl Găvozdea. Localul „Tinda Tomas“ s'a dovedit neîncăpător pentru membrii societății, așa că din această cauză mulți s'au întors acasă, cu mâhnirea în suflet. Iată deci încă o dovadă, că în partea de jos a orașului Sibiu trebuie să

ia ființă o casă culturală cât mai fără amânare.

În cadrele acestei serbări s'au ținut și două cuvântări; una a subsemnatului și alta a primarului dl Dr. O. Ivan. Subsemnatul am spus cam următoarele:

În lumea aceasta se dau fel de fel de lupte. Românii ca popor au trăit prin lupte în două direcții: 1. Prin lupte pentru întregirea neamului și 2. Prin lupte pentru menținerea celor câștigate. Amândouă luptele acestea au fost și sunt grele, pentrucă și una și alta au cerut și cer jertfe luptătorilor. După sfortări uriașe, cari au durat peste o mie de ani, Românii, au alungat pe dușmani din hotarele lor, biruindu-i. Au terminat deci lupta sângeroasă cu înamicul din afară, dar au intrat în lupta cealaltă pentru menținerea și întărirea celor câștigate prin sânge și mi-se pare, că jertfele sunt aceleași, întâmpinând obstacole destul de serioase. Câți n'au pierit, și pier, în urma acestei lupte, stând la datorie!

Românii din partea de jos a orașului Sibiu, când au înființat societatea „Frăția Românească“, tocmai la partea aceasta a luptei s'au gândit, pentrucă era o necesitate adânc simțită să ne strângem rândurile, cel puțin în forma cum o fac alte neamuri, desvoltând în poporul nostru spiritul de solidaritate, sentimentul patriotic, moral și național. Aici se face istoricul societății, arată nevoile românilor, cari trăesc în mase compacte la periferia orașului și roagă pe dl primar să-și îndrepte privirile și peste Cibin, să nu lase pe acești Români în întunec, ci să-i ajute să iese la lumină după cuvintele învățatului Țichindeal: „Minte, minte — Mărită nație Română! Când te vei lumina prin învățatură, o mai fericită nație pe lume ca tine nu va fi“!

România s'a încheșat pe veci strângându-și fiii la sân, de 15 ani.

15 ani în viața unui popor este foarte mult. În acest interval de timp trebuie să recunoaștem, prea puțin bine s'a făcut pentru neamul nostru, cu toate că în acești 15 ani, România și-a câștigat o situație frumoasă în concertul european și a revărsat și multă

lumină asupra cetățenilor săi. Noi însă nu vom uita, că unde este lumină, nu poate lipsi umbra, dar vom ține minte că acolo unde lumina e puternică, proporțional, umbra se reduce. „Frăția Românească” își va da toată silința să împrăștie lumină, cât mai multă lumină, sprijin și ajutor la toată lumea, căci suntem convinși că numai prin aceste mijloace contribuim la binele, întărirea și fericirea patriei. Vivat, crescat, floreat scumpa noastră Românie unită!

Di primar, răspunde dlui președinte al societății, mulțumindu-i pentru invitația cu care l-a onorat și asigurându-l că a sosit momentul, ca dezideratele românilor din partea de jos a orașului Sibiu, să fie satisfăcute. Multă vreme Românii din Sibiu erau socotiți ca dușmani ai orașului Sibiu, de aceea li-se dădea voie să locuiască numai la periferie. De azi înainte, Românii noștri, vor putea păși îndrăzneți și mândri în centrul municipiului nostru.

După aceste cuvântări, cari au fost primite cu strigăte de „Trăiască conducătorii de azi ai Sibiului” s'a încins o petrecere, care a durat până în zori.

Am dat publicității acest raport, nu din vanitate sau alte scopuri meschine, ci pur și simplu, numai din îndemnul de a servi

de sfătuitor și îndrumător colegilor mai tineri, cari au ambiție și ar dori să lucreze pentru popor, dar nu știu de unde să prindă lucrurile după cuvintele Sf. Scripturi, care ne îndeamnă la aceasta prin cuvintele :

„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă faptele voastre bune, și să slăvească pe Tatăl vostru, care este în ceruri!” (Matei 5, 14).

Domnilor colegi, satele noastre alcătuesc un pământ secetos, nisipos, acolo tot se soarbe, tot pătrunde. Și dacă nu-i dăm apă vie sănătoasă a adevăratei culturi care să rodească floarea sau sămânța dătătoare de hrană, va rodi buruiana otrăvitoare sau spinul care ne va sângera îndată ce-l vom atinge.

Spre sate dar, căci satele sunt temelia țării noastre, îndreptați-vă atenția. Dacă e tulbure izvorul, căutați-l de unde curge, altfel totul e zadarnic. Dați satelor voi ce credeți în viitorul acestui neam tot ce aveți bun din voi, din suflete și din inimă.

*Țărănimea talpa țării
Ridicând-o din nevoi
Ridica-vom țara toată,
Ridica-ne-vom pe noi.*

Izidor Dopp
director școlar.

Pregătirea universitară a învățătorilor.

„Cultură universitară pentru învățători este o presantă cerință a vremii, de care conducătorii trebuie să țină seamă.

După războiul cel mare, problema „culturii universitare pentru învățători” a început să preocupe într'o mare măsură pe oamenii de școală, pe cei cari se gândeau serios la viitorul acestui neam.

Era poate un paradox, să te gândești la învățători cu cultură universitară, atunci când din lipsa celor special pregătiți, mii de tineri, cari abia aveau cursul inferior de liceu, erau trecuți prin cursurile de vară de că-

teva luni, îmbrăcați în haina muceniciei și trimiși apoi să facă apostolat.

Era însă un gol, care trebuia umplut cu „orice”, pentru ca Statul să poată avea iluzia că a început să trăiască o viață normală.

Cu „orice” zic, fiindcă numai așa se explică menținerea în învățământul statului, a învățătorilor minoritari, cari nici până astăzi după 15 ani dela unire — ca o sfidare

adusă Statului care le dă pâine, ca o palmă, usturătoare pe obrazul a tot ce simte românește, n'au vrut să-și însușească limba română.

După mari frământări și stăruitoare intervenții din partea celor ce n'au obosit nici odată a se face interpreții durerilor învățătorimii, s'a obținut cu un deceniu și ceva în urmă, recunoașterea dreptului, ca și învățătorilor să li se dea cultură universitară și în acest scop s'a înființat „Secția pedagogică“.

Faptul, că era una singură pentru întreaga învățătorime, care număra atunci peste 25.000 membri, era dovada că Statul n'a înțeles deloc prin înființarea acesteia, imperioasa ei necesitate, ci a voit mai mult să termine cu un motiv de frământări și intervenții.

Confirmarea acestei greșite mentalități a conducătorilor Statului despre satisfacerea dezideratelor învățătorimii a venit după câțiva ani numai de existența acestei secții prin măsura luată de Stat de a fi desființată.

Secția pedagogică, *una singură pentru întreaga Românie*, n'a putut corespunde scopului pentru care luase ființă.

Cei care au trecut prin ea, n'au mai voit să se întorcă la școala primară — aveau dreptate din moment ce Statul dăduse numai unei infime minorități posibilitatea să se adape la izvoarele culturii universitare, creindu-se astfel o castă de privilegiați ai soartei — și au dat năvală spre învățământul secundar.

Or, scopul înființării acestei „secții pedagogice“ n'a fost deloc — cred — fabricarea unor noi armate de candidați la catedrele din învățământul secundar.

Ea trebuia să formeze „învățătorii de elită“ care întorși, la vetrele și școalele lor, să fie luceferii, care să lumineze calea celor ce au rămas în întuneric.

Când — cu toate greutatele inerente începuturilor — reușise să se încadreze într'o oarecare măsură scopului pentru care luase ființă — Statul — găsește mai nimerit s'o desființeze.

Cronicarii, cari vor scrie istoria învățământului românesc, vor fi izbiți desigur de

vitregia cu care au fost tratați de absolut toate guvernele, învățătorii.

Am impresia că un duh rău îi îndeamnă pe toți, să țină pe cei care spre cîntea lor, se cultivă singuri, într'o cât mai inferioară stare culturală.

După desființarea „secției pedagogice“ se vine cu paliativul admiterea trecerii unei diferențe de liceu.

Ca psihologi și pedagogi ne dăm perfect de bine seama ce însemnează îngrămădirea în câteva luni, a unor cunoștințe, care n'au nici o legătură între ele și care se uită tot așa de repede cum au fost învățate.

E un compromis dar nu e deloc o soluție. Ce-ar trebui atunci să se facă?

Singura și cea mai nimerită soluție ar fi ca școala normală să fie echivalată cu liceul, așa încât fără nici o diferență, absolvenții școalelor normale să poată trece examenul de bacalaureat alături cu absolvenții de liceu, ca apoi să treacă la universitate.

S'ar ajunge prin această măsură, să se formeze în învățătorii conștiința, că sunt puși pe picior de egalitate cu celelalte categorii de funcționari ai Statului, ofițeri magistrați, etc., dar mai ales s'ar ajunge la orientarea profesională după aptitudini și vocație, lege de care nici acum, când se vorbește atât despre ea, nu se ține seama.

Nu mai cine a trecut prin școala normală își poate du seama, cât este de mare numărul celor care erau cu totul pentru altceva, decât pentru „apostolat“, dar căroro școala normală le-a închis toate drumurile.

Pentru învățătorii, care au terminat școala normală cu 6 sau 7 clase și sunt în învățământ, să ia ființă imediat, pe lângă fiecare universitate câte o academie pedagogică, căci e absurd să ceri unui învățător să fie pedagog, filsof, sociolog, om de știință, este, când nu i-ai dat decât 6 sau 7 ani de școală.

Ori câtă vocație ar avea învățătorul pentru greaua misiune ce și-a ales, nu va putea să nu se resimtă de lipsa unei culturi superioare.

Și-apoi astăzi, când se vorbește de tot felul de ofensive: culturale, pentru combaterea analfabetismului, etc. etc., se poate ca

tu, Stat, care dai cultura universitară absolut tuturor categoriilor de slujitori, să n' ai atâta simț de echitate, încât să te gândești să dai cultură universitară luptătorilor, cari vor fi cei dintâi, ce vor porni la ofensivă și deci trebuie să fie bine pregătiți!?!

Să nu se uite că viitorul statelor e în mâna învățătorului.

Strălucitul nostru președinte, dl D. V. Țoni, a înțeles cerința vremii și-a căutat prin organizarea cursurilor de vară să dea posibilitate învățătorilor să trăiască o lună pe an într'o ambianță universitară.

E destul, e foarte mult pentru puterile unui om, dar nu e de-ajuns pentru învățători mai ales că timpul de o lună e prea scurt.

Când în mai toate statele din Europa se dă învățătorilor cultură universitară, se poate

ca noi Români și din acest punct de vedere să rămânem mai în urmă?

Și-apoi — Statul — care la fiecare pas ne cere jertfe, să nu ne poată da în schimb ceea ce-i cerem de ani de zile „cultură universitară“?

Credem, că dl Dr. C. Angheliescu, actualul conducător al școlii, care s'a arătat totdeauna — prin fapte nu prin vorbe — a fi un adânc și distins înțelegător al nevoilor școlii și'n acelaș timp un efectiv realizator al doleanțelor învățătorimii, va face toate jertfele, ca începând chiar din toamna acestui an, să ia ființă pe lângă fiecare universitate câte o academie pedagogică, care mai târziu să fie transformate în școli normale superioare.

Sperăm și avem toate motivele, să credem că nu vom fi înșelați în așteptări.

N. C. Verzesu,
Ilimbav, Sibiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Știri.

Dela Asociația Generală.

Consiliul general al Asociației. In ziua de 28 Ianuarie a avut loc la București adunarea generală a președinților asociațiilor noastre județene, împreună cu comitetul central. Această importantă ședință a fost consacrată chestiunilor în legătură cu salarizarea și drepturile învățătorilor la gradații, înaintări, etc.

Au lipsit numai câțiva președinți din Banat. S'a ales o comisiune, alcătuită din d-nii: D. V. Țoni, T. D. Iacobescu, M. Ogrea, P. Puchianu,, I. Coman. I. Ciolan, Eugen Dunca, Cornel Schiau, N. Simionovici, I. Berliba, Gh. Popescu, N. Nicu și Gh. Chirișescu, care s'a prezentat în ziua de 29 Ianuarie d-lui Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii.

Comisiunea a rugat pe dl ministru să susțină față de guvern, realizarea cererilor învățătorilor, în următoarele puncte:

1. Să se treacă în buget cele 4000 de posturi înființate dela 1 Septembrie 1933 și până azi;
2. Să treacă în buget, începând cu 1 Aprilie 1934 toate gradațiile și sporurile aferente (aceasta și pentru motivul că legea măsurilor excepționale financiare încetează a fi aplicată pe acea dată);
3. Trecerea în buget a drepturilor potrivit încadrărilor și gradelor obținute prin examenele de definitivat și înaintare;
4. Plata suplinatorului în caz de boală (art. 139 din lege);
5. Legiferarea examenelor de definitivat și înaintare;
6. Modificarea legii învățământului primar, abrogându-se dispozițiunile introduse în anul 1931, relativ la numiri, transferări, detașări, etc;
7. Să se trimită învățătorilor Anuarul tipărit sau să se restituie suma de 100 Lei, încasată de Minister;

8. Să se rețină — conform legii — sumele cuvenite băncilor învățătorești și asociațiilor județene prin statele de salariu;

9. Cota de 14⁰/₀ pentru comitetele școlare să se plătească integral de comune.

Dl ministru, Profesor Dr. C. Angelescu, asistat de dl P. Ghițescu, directorul învățământului primar, a ascultat cu toată bunăvoința expunerea acestor deziderate și a răspuns că va depune toate silințele și toată puterea sa spre a îndeplini cât mai de grabă cererile învățătorimii.

A făcut apel la reprezentanții Asociațiunii să lupte și dânsii pentru a da școlai cât mai mare prestigiu și un plus mai viu, spre a contribui efectiv la ridicarea și luminarea țărânimii.

Dl ministru al școalelor a cerut ca, în școală să se înlăture certuri și desbinări între învățători, evitându-se luptele politice. D-sa a declarat hotărât că vrea să facă școală iar nu politică și că va tempera zelul acelor organe de control, care trec limita și măsura ce le este îngăduită de lege.

Așteptăm cu toată încrederea și nădejdea împlinirea celor făgăduite de dl ministru.

Plata salariilor. S'a hotărât de către Ministeriele de Instrucție și Finanțe ca, plata salariilor să se facă de către percepători, pe bază de chitanțe individuale. Administratorii financiari vor primi în fiecare lună acreditive necesare plăților, așa că percepătorii și agenții lor vor fi obligați să achite la timp salariile.

Dacă unii dintre acești agenți ai fiscoșului pun întârziere în achitarea salariilor sau fac greutăți colegilor, aceștia sunt rugați să comunice Asociației județene spre a se lua măsuri.

Biurou de contencios și informațiuni
Consiliul general al asociațiilor învățătorești a hotărât să ia ființă pe lângă Asociația Generală, un biurou de informațiuni și contencios. Colegii cari au diverse nevoi de îndeplinit la centru, sau cer informațiuni în caz de pensionări, procese, nedreptăți

provocate de măsurile abuzive ale autorităților, se pot adresa acestui biurou.

Pentru realizare s'a hotărât ca, fiecare învățător să contribuie cu suma de 5 Lei în fiecare an.

* * *

Monumentul lui Mihaiu Viteazul. Asociația Generală a luat hotărârea (pe baza votului consiliului general dela 28 Ianuarie 1934) de a ridica un monument Voevodului Mihai, la Turda. În acest scop, în toată țara, colegii învățători sunt rugați să adune câte 1 Leu dela fiecare școlar.

Asociația înțelege ca acest monument să fie un prinos al învățătorilor și copiilor din România.

Sumele colectate vor fi depuse la Asociația județeană.

* * *

Pentru Spiru Haret. Toate sumele adunate dela colegi pentru monumentul lui Spiru Haret vor fi întrebuințate de Asociația Generală la depunerea unei plăci de marmoră pe casa din str. Verde (București) unde a trăit marele prieten al învățătorilor.

Pentru monument s'au adunat aproape 6.000.000 Lei de către un comitet alcătuit în 1912 și este aproape sigur că în anul 1934 vom putea avea fericirea să inaugurăm în fața Universității statuia „omului școlai”.

Informațiuni.

Examen de diferență pentru liceu. Fiindcă în ziare a apărut o informație că, Ministerul a anulat examenele de diferență pentru liceu, cerute de învățători, Asociația Generală a rugat pe dl ministru al instrucțiunii să dispună ținerea acestor examene.

Dl Dr. Angelescu, ministrul școalelor a hotărât să aibă loc aceste examene ca și în trecut.

* * *

Posturi noi de învățători. Prin noul buget al Statului se vor prevedea 6000 de posturi în învățământul primar.

Vor fi numiți cu titlul provizoriu pe ziua de 1 Septembrie 1934 toți absolvenții cu

diplomă de capacitate ai școalelor normale.

Transferări. Potrivit legii învățământului primar din 1924, Ministerul Instrucțiunii va publica tabloul posturilor vacante din învățământul primar, în vederea transferărilor.

Colegii cari au interes să se mute în alte localități, vor avea grije să înainteze până la 1 Aprilie 1934, cererile lor însoțite de acte, Revizoratelor Școlare ale județelor unde cer transferarea, precum și la Revizoratele unde funcționează în prezent, spre a obține avizul cerut de lege.

DACIA TRAIANĂ

SIBIU, PIAȚA UNIRII Nr. 7.

TIPOGRAFIA

Execută tot felul de lucrări grafice ca: acțiuni, registre de bancă, ziare, broșuri, cărți de orice natură.

LIBRĂRIA

Dispune de un depozit bine asortat cu toate manualele și revizitele de școală, precum și cele mai noi cărți literare și științifice.

COMPACTORIA

Fiind aranjată cu cele mai moderne mașini, execută cu preferință cele mai reduse: scoarțe pentru biblioteci și de lux, mape pentru birou, albumuri, casețe, registre, hărți.

Sumarul :

	<u>Pagina</u>
I. N. Ciolan : Cuvânt înainte	1
P. N. Apolzan : O amintire despre I. G. Duca	2
Dr. Gh. Preda : Rostul Societăților Culturale în raport cu școala	3
P. N. Apolzan : Școala primară în lumina nouilor prin- cipii din pedagogia modernă	5
I. Dragomir : Contribuția învățătorilor la ridicarea vieții culturale și economice a satelor	8
I. Delu : Muzica în învățământul primar	10
P. R. Petrescu : Ciclul al doilea	13
Gh. Maior : Religia în școala primară	15
Pavel Popescu : Infăptuiri economice și culturale la sate	17
Ioan Tatu : Învățătorul	23
Ștefan Potcoavă : Cursurile complimentare	25
I. N. Ciolan : Cooperația școlară	28
Izidor Dopp : Satele și orașele noastre sub raportul cultural	34
N. C. Verzescu : Pregătirea Universitară a învățătorilor .	36
Știri : Dela Asociația Generală	38
Informațiuni : Dela Banca Poporală a Învățătorilor .	39

Abonamente:

Pentru învățători, preoți, notari, primari, studenți
și săteni pe timp de un an se plătește suma de Lei 100.—
Pentru comitetele școlare, primării, oficii paro-
hiale, bănci populare și cooperative pe un an „ 250.—
Abonamente de onoare pe un an . . . , . . . „ 500.—

Abonamentele se pot face în orice
timp al anului, trimițându-se fiecărui
nou abonată, revista pe anul întreg.

Costul abonamentului se va trimite înainte la adresa:
Administrația revistei „LUCEAFĂRUL“, str. Honterus 6, Sibiu.

Numărul viitor apare la 15 Aprilie a. c.